

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 49.

Plymouth, Pa., d. 4 Gruodžio (December) 1901 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Užsūt apie permainymą adresu būtina reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinčių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti išvirszaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybė Lietuvnikų“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00

all communications must be addressed

J. J. Panksztyt & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybė Lietuvnikų“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

FOR PRINTING IN ALL MODERN LANGUAGES.

„Vienybė Lietuvnikų“

Iszeina kožną Seredą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
Į UZMARĘ..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena oiltė smulkiom raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkojimai: už vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00

Pinigai kitais nesistuncia, kaip tik per MONEY ORDER, da registravotose gramotose ant szito antraszo:

J. J. Panksztyt & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

Max Reese & Co.

109 E. Main str.

Plymouth, Pa.

Didžiausia ir geriausia avalines, kurpių ir batų krautuė visam mieste.

Žemiausios prekės!

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemiskus dalykus. Gerą muilą, szepečius, szukas ir t. t. Perfumus ir didelę daugybę visokių mažmožių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gėrymai vartojami kaip vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siunčiam pinigūs greitai ir pigai.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigūs priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

Didele krautuve

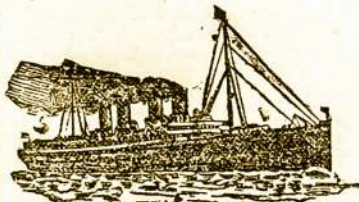
IR KARZIAMA

Kas nori gero tavco gauti ir skanaus gėrymo ragaut', tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką** Plymouth, Pa.

Telephonas 369 - 2 S. S.

P. V. Obiecinas,

1118 Carson str. S. S. PITTSBURG, PA.

Parduodu Latvokorte ant visokių linijų ir sinuczlu pinigūs į visas dalis svieto. Doviernastis (pavedimus reszta) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iszmaimau visokius pinigūs ant amerikonzekų ir t. t. Darau apszergėjimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių dalykų. Jeigu kurį atkeliauvsz užlaikytų kaslegarnėje, tegul szaukliaat prie manęs, o sz jį iszluosuosiu. Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o br-tė užganėdinti.

Padekavone.

Pequabuck, Conn. 19 lapkriczio 1901 m. Dabar sz, Vicentas Dobrovolskis, padekavoju labai graziai Jums, brangus pone Grabliauckas, už Jus tokią didelę loską, už tokias geras gyduoles. Daneszu Jums, brangus pone, kad priėmiau nuo Jus viską, kaip raszėte, ir radau viską; pradėjau imti gyduoles, tai kožną dieną jaučiu, kad eina man geryn ir jau neturiu tokių skaudėjimų, kaip pirma turėjau ir ilgus czesus kenziaiu. O dabar turiu nodieją, kad jus geros gyduoles labai didelę man pamaczį suteiks. Tai labai, labai dideliai dėkavoju, brangus pone Grabliauckas.

Vincas Dobrovolskis.

Užlaikau didžiausę krautuę Rėmų krautuę ir pigiausiai parduodu kaip visi, rėmų galima gauti visokio gautuko dideliu pasirinkime dėl visokių paveikslų, kalbu lietuviszkai, lenkiszka ir t. t. Podraugiai užlaikau ir visokius paveikslus kaipo szventus ir kitokius. Mano adresas:

MORRIS BLOOM,

312 Penn Ave. Scranton, Pa.

Daugiau kaip 30 metus iszmgintasi Dr. RICHTERO visam swietul zinomas "ANKER" (Inkarinis) PAIN EXPELLER. yra geriausia gyduole nuo Rheumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt. ir visokiu Rheumatiszku skaudėjimu. uz 25c. ir 50c. pas visus aptiekorius arba pas F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl Street, New York.

Mėsinyczia Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiaulieną, versziena, jautieną, avincziena, kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliu pasirinkime.

teiposgi užlaikau miltų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už p gesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas **Ad. Adžgaucka**

220 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

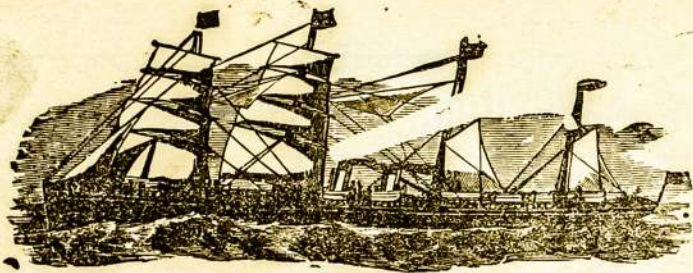
Daktarka Johanna Želviene.

Vienintelė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church uleyzių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro laiko gimdyves (moteris palage) ir suteikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Frieteliai! dūdu jums žinia, kad mes pardūdam Sziškortės ant visų greičiausių laivų už pigiausia prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiszekėti lietuvizskai ir lenkiszskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdamė tikiėtus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigų į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir vizsaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir iszimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuvizskas ir Lenkiszskas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szipkortes į visas dalis svieto, ant greičiausių ir drucziausių laivų. Izmaino visokius piningus, o ir nusiunczia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
 NANTICOKE, PA.

Griaioziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.

Scranton, Pa.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRUGYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
 332 Catharine st. Philadelphia, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
 449, 3-rd. Ave. — Homestead, Pa.

Kasierius — A. Olszewskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — N. Olszinskas
 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

Raczius.

Jonas Derius nupirko vežimų darymo szapą ir dirba visokius vežimus, kereczius ir boges, ir taiso. Teipgi ir maliovoja kuogeriausiai. Tautiecziai norėdami naujo kokio vežimo arba norinti pataisyti sugedusį, kreipkitės pas savo tautietį, o busite užganėdinti ir atsakantį darbą turėsite, negu pas svetimtautį.

J. Derius

178 E. Main st. Plymouth, Pa.

„LIETUVA“

Nedėlinis Laikrasztis iszeina kas pėtnyczia Chicagoje ir paduoda žmoniems svarbiauses ir teisingiauses žines isz Amerikos, Lietuvos ir viso svieto. „Lietuva“ paduoda naujusias politiszkas žines, tai yra, apie krutėjimą žmonių visuose krasztuose svieto, visose vieszpattytėse, apie jų darbus, uždarbius, naujiausius iszradimus (iszmislus) ir t. t. Kas „Lietuvą“ skaito dasizinos apie viską, kas tik sviete darosi, apsiszvieis ir iszmoks žmoniszskai pasielgti.

„Lietuva“ kasztuoja ant metų \$200, ant pusės metų \$100. Pinigai tur but užmokėti isz virszaus.

Užsiraszdami ir pinigų siusdami adresuokite teip:

A. Olszewski.

924 33-rd. st., Sub-Sta. 60
 CHICAGO, ILL.

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū agnis

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriausė ALŲ PORTERŲ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proszkų.

Todelgi perkantieji ir pardavėjai (karcziannikaj) visados reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra ir geausis o alus, antra teip darydami suszeipsite aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

6 West Main st. — tai yra mus numeris. 100 centų nepirks daugiaus mėsos mus krautuvėje, negu kokioj nors kitoj mieste. Kodel? Mes perkame už pinigus ir parduodame už pinigus, už tai niekur nepriszame. Nepraszykite pas mus bargoti. NUMAZINTOS PREKES MUS MESOS KSAUTUVE. 6 W. Main st. Plymouth. Pa.

Apszvieta ir Moksas. už pigiause preke.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszskas drukas, puikiamė apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuvizskas drukas, puikiamė apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksminimo Laisvose Valandose \$1.00

Lietuvizskas laikrasztis, nedėlinis, ant pusės meto \$1.00
 Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabar tės atiduodu tą viską draugia kaip yra augszciaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito suraszto, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

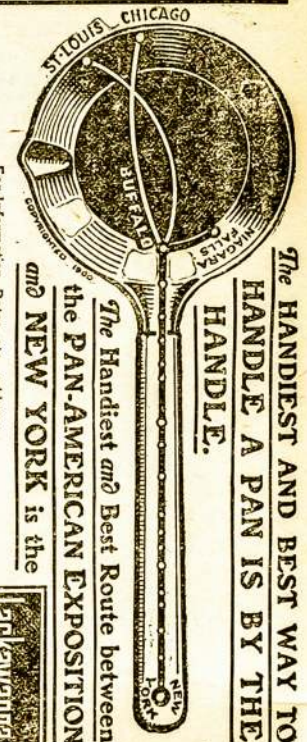
PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena isz szitu trijų: 1 Vienybė Lietuvnikų, 2 Lietuva 3 Lietuvius Kožnas pirkėjas szios mano ofertos, turi tiegą pasiskirti sau vieną isz augszciaus minėtu laikraszčių ir syktu su steliunku tur dadesz man laikraszezio vardą.

Kas nenori arba negali atsinioti pilnos sumos pinigų y. \$5.00 syktu su steliunku, tas tegul stunczia \$1.00, bet nemažiaus, o kitus \$1.00 damokė ant ekspreso priimdamas pirktini. O jeigu kas nezalteka iszduoti \$5.00 ant karto, tas tegul susideda su draugu per puse, o abudu dziangsis pasinaudoje isz szito s mato ofertos.

Lietuviai, naudokitės isz szitos teip gausios progos, nes szia oferta pastariau tiktai vien dēlei juų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia siusti per Money Order, arba registravotai gromat. Adr. adresuokite sziteip: **M. Mockus,** Bx 54, Detroit, Mich.

429 BROADWAY, N.Y., 289 MAIN ST., BUFFALO, 103 ADAMS ST., CHICAGO, EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 26 EXCHANGE PLACE, N.Y.
T. E. CLARKE, Gen'l Superintendent.
T. W. LEF, Gen'l Passenger Ag't.
E. D. CALDWELL, Traffic Manager.

ADRESAI Susivienyjimo L. A. virsz.

Prezidentas — M. Totorius,
 1 Willow str., Plymouth, Pa.

Vice-preziden. — V. Kaunas,
 Box 211, Newburyport, Mass.

Sekretorius — T. Astramskas,
 112 Monroe str. Philadelphia, Pa.

Kasierius — T. Pauksztys,
 123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakevicia,
 1150 Wyomint Ave.
 Pittston, Pa.

Apieknunai { K. Unika,
 1112 Moyamensing Ave.
 Philadelphia, Pa.

Užveizėtoju knygyno — V. Daukszys,
 332 Catharine str. Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA.

-- Vilniuje yra dvi žydiskos skaitinyczios, bet tą, regisi, žydams per mažai ir jie rengia trecią, daug didesnę, statydami tamtyczia triobą. Toje skaitinyczioje bus yvairios knygos hebraiszkoje, žydiszkoje, rusiszkoje ir vokiszkoje kalbose. Kaip teisingai užtėmyja „Lietuva“, žydai yra tik ateiviais Lietuvoje ir jų bus tik 15% visų gyventojų, o jiems valdžia leidžia turėti vienam mieste net tris skaitinyczias. Lietuviai gi, kurių yra 3 mil. ir kuriems prigulita szalis nuo amžių, neturi tiesos ne vien įsteigti skaitinyczia, bet ir turėti pas savę knygutę, spaudintą lietuviszkai. Tikrai, yra tai padėjimas -- vienatinis visose szalyse ir visuose amžiuose.

-- Vilniuje užmanytas yra „apszvietunų“ kliubas, žinoma, pervis isz rusiszkų gaivalų. Projektas įstatymų buvo nusiųstas į ministeriją užtvirtinimui, tai ministerijoj padarė nemažai permainų.

-- Kauno miesto roda įvedė padavadyjimą, kad pardavinyczios butų uždarinėjamos 9 valandą vakare, bet kromų savininkai kreipėsi į augsztesnę valdžią su priesztaravimu.

-- Pernai Prusų lietuviai padavė apszvietimo ministrui į Berlyną praszymą reikale pripažinimo mokslinycziose lietuviszkos kalbos. Dabar parėjo isz Berlyno nuo ministro atsakymas, pilnas veidmānystės ir vokiszkos begėdystės; jis skamba sziteip: „valdžia nekartą jau tyrinėjo dalykų padėjimą reikale daleidimo lietuviszkos kalbos mokslinycziose; tie tyrinėjimai parodė, jog valdžia gana rupinosi apie mokinimą lietuviszkų kudikių tikėjimo dalykuose ir jog dvasiszkai -- doriszkam jų apszvietimui valdžia, pripažindama didelę jo svarbą, buvo padavęs placzius kelius. Todėl

nėra priezasties pertaisymui dabar esanczių tame reikale įstatų“. Teip atsakė ministras Studt, kad tuotarpu jo pirmakunas dr. Bosse mislyjo visai kiteip: jis buvo tyczia apvaziavęs Lietuvą ir persitikrino, kad mokintojai nemoka lietuviszkai, o vaikai nemoka vokiszkai. Koks tada mokinimas?

-- Visoje Prusijoje, neiszskiriant Prusų Lietuvos, sziuomet didelė bedarbė. Į žiemą daugybė darbininkų turės likti be darbo. Sztai Klaipėdoje ir Smeltėje yra 37 gariniai medžių malunai, o dirba vos tik 5; kitos dirbtuvės teipgi sumazino darbus, arba visai sustojo. Be valdzios pagelbos daug gyventojų turės badu mirti.

-- Iszėjo 16 ir 17 num. „Saulėtekos“ vienoje knygutėje (333--364 pusl.); didžiausią ir svarbiausią laikraszcio dalį užima straipsnis „Isz lietuvininkų krutėjimo“, kuriame paduoti visi aidai isz draugijos gyvenimo, ypacz Prusų Lietuvoje.

-- „Živaja Starina“, iszleidžiama Petropiliskės geografiszkos draugystės, patalpino nedidelį suraszą lietuviszkų patarlių, ypatingai apie oro ženklus, surinktų G. Petkerycziaus ties Pasvaliu Kauno gub. Tekstai du: rusiszkas ir lietuviszkas.

-- Mes jaučiamės priversti vėl atkreipti visuomenės atydą ant padėjimo žinomo musų rasztininko And. Visztaliaus. Nuo kada iszsiuntėme paskutinius du dolerius užpereitam mėnesy, daugiau neatėjo isz niekur nė cento. O paszelpa neatbutinai reikalinga. Teiksis tad gero noro tautiecziai neužmirszti apie tą vyrą, kurs yra iszskentęs ilgus persekiojimus ir vargus, o sziądien negali pats rupintis apie savo gyvastį.

Isz Lietuvos.

Tauragė. Viena mano gerai pažįstama mergaitė meldė mėnės, kad asz kreipcziausi prie jos tėvų ir prikalcėcziaujuos, kad ją veztųsi prie gydytojo. Pradėjus man klausit, kam jai reikalingas yra gydytojas, szį atsakė, kad nedrįsta tėvams paguodą iszreikszt, mergaitės veidas paraudonavo, ir ji nutilo. Matydamas, kad liga gėdlyva ir kad gal but pavojinga, isz tikrųjų pradėjau klausiti apie ligos priezastį, szį atsakė: man pradžia opos paėjo nuo mokytojaus pracentnerio isz Žvyrių.

-- Kiek tu turi metų? paklausiau. -- Vienuolika, atsakė mergaitė. Nusistebečiau ir nenorėjau tikėt, bet ji man dar sykį užtikrino, kad tai teisybė.

Pirm 3 metų Tauragės mokinotas teip jau buvo ėmęs mokint panasziu budu savo mergaites. Tai mat, kaip paklaidina jaunas mergaites mus iszkalose. *Žvyrių Tamsunas.*

Keturvalakiai. (Vilkaviskio pav.). Per szv. Petro atlaidus Bartninkuose, gerai prisidrožę degtinės, Keturvalakių žemsargis Samuila ir Gižų starsza Navlickas, vaziuodami namo isz Bartninkų, sutiko vieną žmogelį, vaziausį isz Kybartų nuo daktaro. Susistabdė jie tą žmogelį ir pradėjo klausinet.

-- Isz kur tu vaziuoji?

-- Isz Kybartų, nuo daktaro -- atsakė žmogelis.

-- O ką tu, „sukin sin“, dar meluoji, tu vaziuoji isz Prusų ir veži kontrabantus, knygas, laikraszczius.

Ir pradėjo draskyt ir musztą žmogelį. Žmogelis klausia, už ką jį musza, kad jis nieko neveža ir neturi, ir ėmė rekti. Tada pradėjo krėsti, iszsznipejo viską, bet nieko nerado. Nežiurint ant to, nusivarė jį į Bartninkus ir norėjo pasodyt

į kalėjimą, bet vaitas nepriėmė: užką, sako, jus jį sodysit, ką jis blogo padarė, jis yra isz mus sodziaus ir vaitystos. Tada sznipai iszszivedė tą žmogų isz rasztinyczios ir dar muszė, kad jis net parpuolė. Buvo liudininkai, kaip sznipai muszė tą žmogų, ant kelio ir pas rasztinyczią Bartninkuose.

Paskui nuvaziavo sznipai į Mockabudzių sodzių pas szaltiesių Karmuzą ir neradę ukininko namie, siuntė berną pajieszkot arkių jiems parvaziuot namo (sznipai vaziuavo ne savo arkliais, ale nuszisamdė tik atvaziuoti pas Karmuzą). Bet tas nepaklausė ponulių ir pasakė:

-- Asz ne jus bernas, bet ukininko, ir be liepimo ukininko negaliu jums eit arklių jieszkot.

-- „Ty sukin sin“, tu mus neklausysi, eik tik czia ilgai nekalbėjes.

Ale tas neklausė ponulių ir nėjo arklių jieszkot. Tada sznipai pradėjo muszti tą vyrą, ką jų neklausė, ir teip iszgzzdino visą szeimyną Karmuzo ir vaikus, kad tie net iszbėgiojo isz namų rėkdami. Sznipai teip sumuszė tą vyrą, kad jis turėjo eit pas daktarą ir sirgo apie dvi nedėles. Ale ir czia liudininkai buvo. Sznipus bernas apskundė už muszį, ir dar daktaras davė patvirtinimą apie suzeidimą to vyro, o ukininkas apskundė juos už draskymą ir vaikymą szeimynos ir jo locnų vaikų. Pirmiausia jie padavė skundą pavieto virszininkui Linkui. Teip pat jie padavė skundą ir į „Okružną sudą“ ir pas prokurorą.

Kaip tai butų linksma iszgirst apie apkaltinimą tokių biaurių musų plėszikų.

Keturvalakietis.

Kamajai. Uriadninkas -- tas pats, ką teip draskė pernai

„lietuviszkas popieras“ — at-sėdėjo sziomet gegužės mėn., kalėjime visą mėnesį už tai, kad areštavo visai nekaltą mergaitę.

Va kaip tą buvo. — Važia-vo uriadninkas per Kokszių sodzių ir užsuko pas vieną pažįstamą ukininą. Uriadnin-kas vežėsi su savim szaudyklę; pasistatęs ją kampe, įėjo į vi-dų. Viena to sodžiaus mer-gaitė Puzinkevycziukė matė, kaip uriadninkas pasistatė szaudyklę, ir uriadninkas ją matė. Pabuvo valandėlę uriad-ninkas grįczioj, eina važiuoti, žiuri — szaudyklės nėra!

Užsi puolė uriadninkas ant Pazinkevycziukės. „Tu, sako paimei — daugians czia nieko nebuvo!“ Mergaitė gynėsi, bet tai nieko negelbėjo: uriad-ninkas įsitraukė ją į vežimą ir nusivežė į Kamajus. Per vi-są naktį pas savę išlaikė, o ant rytojaus žadėjo vežti ją į Rokiszki. Bet atvažiavo mer-gaitės brolis ir atėmė išz uriad-ninko nagų savo seserį, o uriadninką į sudą padavė; su-das ir nusprendė ponuliui mė-nesį kalėjimo. Gal but neuž-puldinės daugiaus tas uriad-ninkėlis ant visai nekaltų žmo-nių ir netąsųs jų.

Juzintai. (Zarasų pav.) „Tėvynės Sargas“, kaip tik išzmanydamas keikia tuos at-siszaukimus, keikia juos ir ku-nigai. Yra net tokių, ką pa-duoda žandarams ranką ir per-sekioja kartu su jais lipinto-jus atsiszaukimų. Net per išzpažintį išzdrįsta klausti, ar nelipina atsiszaukimų; išz-girdę, kad lipina, keikia, per-kunus ant to žmogaus siun-czia. „Kaip tavę, sako, dar žemė nepraryjo!“ (Triszkiuos per jubilejus).

Juzintų klebonas D. ir ne-toli nuo kitų bėgęs. Jis ne tik ką neplatina apszvietimo tarp žmonių, bet dar užgina jiens skaityt lietuviszkas knygutes.

Pernai kaip buvo Kamajuos atsiszaukimai išzlipinti, jis per pamokslą užgynė skaityt tuos „niekniekius“, liepė juos nu-lupinėt kuonogreicziausiai ir numesti.

O tuo tarpu vienas kunigas Kauno gub., pamatęs prilipin-tą prie bažnyczios atsiszauki-mą, pasiszaukė žmones, per-skaitė balsiai visiems, neku-rias vietas paaiszkino ir pas-kui suplėšė tą atsiszaukimą.

Plungė. (Telszių pavieto). Teko man sziomet važiuoti per Plungę. Buvo didelė szventė — Sekminės. Nuėjau į baž-nyczią; pasimeldęs per sumą ir ant pamokslu pasilikau. Į silipo į sakyklą jaunus derlus kunigėlis T. Pasakęs szi-tą, pradėjo apie bedievystę: „Jau ir pas mus, mieli broliai, — szaukia kunigėlis, — pradeda platinti bedievystę: žmonės gabena išz Amerikos szliupi-nes knygas, išz Prusų eina ga-zietos arba laikraszcziai; jie tai tikra szėtoniszka sėkla... Neskaitykit jų, mieli broliai, ir kur užtėmiję, kiszkit į pe-czių“!...

Girdint tokius žodzius, ma-nę net sziurpuliai perėmė; ma-szcziau sav: kur jis rado lietu-viszkuose laikraszcziuose (da-gi išz Prusų) tą „szėtono sėk-lą“? Turbut pas jį tai tie raszteliai vadinasi „szėtono sėkla“, kur yra parodytos biaurios pusės jo brolių — ku-nigų?... O veikiausiai kun. T. visai nepažįsta, neskaito nė „Varpo“, nė „Ukininko“, nė „Naujienu“; kad daugumas kunigų keikia tą „szėtono sėk-lą“ ir jis keikia... O kas-žin „Tėvynės Sargas“ ir „Zinyczia“ ar ne „szėtono sėkla“? Juk ir jie išz Prusų! Teisybė, tę-gina ir iszteisina visus kunigus, kad ir butų į žandarų nagus žmogų atidavę — ir tokį isz-teisina (pvz. k. Rodziavyczių).

Iz Brusginės.

(Iz „Ukininko“)

A. Viztaliaus laiszkas.

Buenos Aires, d. 21 Spalių 1901 m
Sziurdingasis Tėvieti, Pauksztuzi,
su visais sėbrais!

Pirmų-pirmiausiai praszau patogiai — neruzykit ant ma-nęs už neaiszkų rasztą; ale asz kiteip neįstengiu raszyt ant savo mažutės szėputės — pasi-dėjęs popierą — o visą ranką turėdamas ant lovos; priegtam ir ranka jau dreba: nedyvai — senatvė ant sprando — po isz kentėjimo neiszpasakytos dau-gybės kanczių per pusseptint deszimtinį amžio bėgį, o ypa-cziausiai per paskutinius 12 metų keploje....

Szį rasztelį raszau palengva, kad nebūtų per sunku jį perskaityt).

Saugokitės apgavikų, kas neparsidavęs tarnams kuni-gaikszcziuo tamsybės, nes jie tik apgavimais nori savo mie-rį prisiekt... Jie nori tamsy-bėj svieta paskandint pagal savo senąjį paprotį — tai yra uždegdami visas materijas de-ganczius, szviesą iszduodan-czius su sykiu, kaip tai jau buta nesykį ant svieta, ypacz musų Lietuvoj gadynėse teip vadinamų koliekų (ligų pasiutimo), pavietrių, marų ir tt. Žiurėkit giesmėj Vaidaloto „Konrade Valenrode“ ir kitur, kaip antai: „Nad strzechy li-tewskiemis slychačjęk puhacza“, Kondratavicziaus. Trumpai viską raszau, tik primenu, ves-dams ant mislių, nėra viską negalimas daigtas iszreikszt trumpais žodžiais. Tie tarnai tamsybės daugybę smertne-szingų ligų isztaiso. Koper-niko gadynė paskandino musų giminę tamsybę — beveik ir visą Auropą-Kiauropą ir kitos gadynės senesnės, pilakalninės, tai patikrina... po kurių isz-augo girios, į kurias kaip sa-koma, „vuodas snapo neįkisz-davo“.

Nežinot, kodėl Kudirka nu-mirė?! Kiek metų turėjo? iszskur jis paėjo? Buvo szvie-

sorius musų didės vertybės, mylėjo savo tėvynę, savo gim-inę iszvisos szirdies ir dvasios, žodziu sakant — buvo Milzi-nas dvasiszkaiz, tik nelaimė, perdaug szviesos paleido — savo broliams — neapmąstęs pasekmės, kokia gali isz to atsitikt... Ar d-ras Kudirka mirė Prusuose? ar kur kitur? Žinojau jau 1889 m., kad Sziaurinėj Amerikoj SS. ketu-ri musų broliai szviesoriai bu-vo paženkliniti ant praszalini-mo isz szio svieta — sapnavau, ale nežinojau nė jų pravardzių, nė kur jie gyvena....

Dabar dar vienas szvieso-rius — nors nepilnas — ran-dasi Varnos lizde, bijausi, kad ir to mums neiszplėsztų tarnai tamsybės. Geras lietuvis, my-lintis savo giminę ir savo gar-bę....

Tegul dabojasi — saugojasi isz visų pusių. —

Lietuviai — tikriejie! bukit žalcziais, lapėmis, ale ir liutais ir levais podraugei. Tie vė-limai terp Jusų man daug duo-da mislyt ir spėt — kaip ir pono Tepliuszio „graudziu balsu“ isztartatis „Karaul!“ — apsarga ar sarga, naktininko, vartininko....

Vilkai ir lapės, nė kiti dra-skantiejie gyvuliai ir pauksz-cziai nė persimainys, nuotura (prigimtis) juos visados trauks į girią. Tiktai po iszteriojimo jų ant svietinės medzioklės viskas atsivainys. Ale tokia medziokle pavojinga yra, nes daugybė medziotojų galėtų pražuti nuo daugybės striel-czių (muszkieterių). —

Su Die tuo tarpu! Jusų Viernasis Sandarėjus

Visztaliaus.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Ant Pilipinų dalykai vis be permainos. Susikerta szę-tę amerikiecziai su insurgentais ir, kaip jie patys giriasi, sumu-sza ir iszvaiko; bet ir ameri-kiecziams tenka nukęsti. Sztai,

ties Carmen, ant salos Bohol, sužeisti 3 oficerai, iš kurių dviem reiks daryti operaciją. Ant salos Luzono, provincijoje Batangas, pasikėlėliai smarkiaus pradėjo judėti ir užpuldinėti ant miestų; dėlto tą nukako gen. Bell su pestininkų pulku, kad atremti pilipiniecius.

Vienoje vietoje insurgentai užpuolė ant vežimų, kuriuose amerikiečiai gabeno daigtus; sunkiai sužeidę seržentą ir suėmė du kareivius į nelaisvę, pilipiniečiai apėmė vežimus, kuriuose tarp kito ko buvo 300 patronų ir 3 saudyklės.

Civilizskas Pilipinų gubernatorius Wil. Taft apsirgo ir gavo iš Washingtono pavelyjimą grįžti į Šv. Valstijas. Pilipinų oras jam esąs nesveikas.

Valdžia nori įvesti ant Pilipinų naują pinigą 50 centų vertės; pinigą bus sidabrinis, bet eis už auksinį; jis vadysis „peso“. Doleris ir kitoki pinigai bus praszalinti ir nepriimami į mokesčius.

Pietinė Aprika.

Dalykai tą eina juo tolyn, juo aztryn. Angliskoji valdžia išleido paliėpimą, kad nuo 1 sausio 1902 m. nė vienam žmogui nevalia bus išlipti ant kranto Kaplendo ir Nataliaus žemėse. Anžlai, mat, nori užkirsti tuo kelią tiems, kurie atplaukia iš yvairių szalių į pagalbą burams.

Lordas Kitchener giriasi savo praneszimuos į Loudoną, jog jam pasisekė sugauti 36 burus iš pulkauninko Buy pulko ir jų skaitliuje komentantą Joubert. Kitchener teipgi praneszė apie kovą ties Middleburg; 200 burų užpuolė ant angliszko blockhouse' (tyčia įtaisytas apsigynimui namas), bet tapę atmesti ir daug nukentėję.

Ar galima tikėti Kitchenerio praneszimas, parodė viens anglas. Jis ėmė skaityti, kiek

pagal generolų paduotas žinias, užmuszta burų; pasirodė, kad 248,000, tai yra 200,000 daugiau, negu iš viso buvo tikusių į karę burų. Paskui pradėjo skaityti, kiek atimta nuo burų gyvulių; skaitė, bet dąjėš iki milijono, pametė, nes pasirodė aiskzus melas.

Dalis darbu.

Madisonville, Ky. Iš priezasties angliakasių straiko, czia buvo dideli emyderiai; valdžia varosi už kompanijas ir skriaudžia darbininkus. Sudas užsiundė ant darbininkų kariumėnų, kuri saudė darbininkus. Kaltina teipgi unijos vadovus. Dabar prezidentas Wood su vice-prezidentu ir keturiais organizatoriais nuvažiavo iš Central City, Ky., į Madisonville, idant stoti priešz sudą. Jiems pavelyjo sudėti kauciją po \$1000 bet darbininkų vadovai atmetė tą geradejystę ir sako, — mes velyt eisim į kalėjimą.

Plymouth, Pa. Pancaziukų ir karpetų dirbtuvėse darbininkės pareikalavo pakėlimo mokesztes; savininkai nenori nė kalbėti apie padidiniimą uždarbčio ir grasina perkelti dirbtuvę į Danville, Pa.

Scranton, Pa. Aludarių darbininkai pareikalavo pakėlimo mokesztes nuo naujų metų.

Pittsburg, Pa. Užstraikavo 200 gelezinkelio tarnų, kurie nustato kelią; jų vietą užėmė skebsai, bet straikas platinasi; straikuotojai priguli į „Switchmen's Union of N. A.“, kuri turi nuo 600 iki 1000 sąnarių.

Chicago, Ill. Sudžia Kohlsaat, kurs davė kompanijai Allis-Chalmers injunction priešz straikuojanczius maszinistus, dabar patraukė į sudą tuos, kurie pasiprieszino jo uždraudimui. Maszinistą Al. Story jis nusūdyjo ant 30 dienų į kalėjimą, o Her. Hohen-

dorf ir Jām. Crevie ant \$50,00 baudos; kiti tris maszinistai iszejo be baudos.

Utica, N. Y. 300 darbininkų cigarų dirbtuvėje Powell & Goldstein Oneida'oje pakėlė straiką dėl tos priezasties, kad superintendentu paskyrė blogą žmogų J. Arensą. Jau pernai dėlto pat buvo kilęs straikas, bet kompanija tada praszalino Arensą; dabar vėl sugražino jį kaipo superintendentą.

Susquehanna, Pa. Czia beveik deszimts mėnesių tēsėsi straikas katilų dirbėjų; dabar gelezinkelių kompanijos suėjo į sutikimą ir straikas užsibaigė. Tuliems darbininkams pati kompanija duodavo per tą laiką gyvenimą ir maistą.

Isz Amerikos.

Pasigedolaisvės.

Columbia distrikte (kur Washingtono miestas) įves nuo naujų metų asztresnius padavadyjimus kas lyg perskyrimo moterystės ryszių; kiteip sakant, nebus teip lengva persiskirti dėl menkos priezasties. Dėlto, kas gyvas puolėsi persiskirti priešz naujus metus: sziuose mėnesiuos padavė į Supreme Court 300 praszymų apie perskyrimą, o į galą laukia paduodant dar dvigubai tiek.

Roosevelt supranta reikalą.

Prezidentas yra suraszęs atsiliepiimą į kongresą; jis bus gana ilgas; tarp kitų dalykų jis yra iszsitaręs priezais įleidimą į Szvienytas Valstijas kiniezių.

Gadynės zymės.

Vaikszozija žinios, buk republikiezių partija perkeisianti savo platformą ant 1904 rinkimo metų; ji reikalausianti, kad gelezinkeliai ir telegrafai būtų atimti nuo privatiszkių kompanijų, o paversti į tautiszkus. Jei tai neyra tik monyjimu akių, tai iszvystume

didelį žingsnį pirmyn. Bet vargiai teip bus: Pierpontas Morganas, Vanderbilts ir kiti didpilviai nepavelys.

Anglių gausumas.

Pennsilvanijos valstija sziuosmet iszkasė 100,000 tonų anglies daugiau, negu pereinuos metuos.

Patogus majoras.

Jau buvo raszta, kad į miesto Bridgeport, Conn., majorą iszrinktas darbininkas Mulvihill; jo draugai ir pritarėjai prisuntė \$1,700 czekiais, kad jis turėtų kuo apmokėti rinkimo kasztus. Bet Mulvihill sugražino visus tuos czekius, dėkavodams savo draugams. Net politiszki nedraugai turėjo pripažinti tam žmogui visokią garbę ir pagyrimą. Mulvihill yra peczkuriu vienoje isz dirbtuvių, bet pats per savę mokinosi, skaitydamas geras knygas. Szįadien jis yra pilnai iszsilavinęs protu ir dvasia žmogus.

Užsimanė dangaus.

La Crosse, Wis., jaunas vaikas Oskar Flickie, prisiskaitęs byblijos ir szventų rasztų, užsigėidė kuonogreicziausiai iszvysti dangų; kad tai atsiekti, jis perpiovė sav gerklę.

Vyskupas budeliu.

Mieste Pontiac, Ill., kur yra valstijos pataisos namai, kankina sedinczius kalinius; sztai pasirodė, kad vieną vaiką Ch. Millerį laikė po teip vadinamu „pillory“ isztisas 20 valandų, ir tik už tai, kad jis sznekėjo su kitais. Teip liepė daryti vyskupas Samuel Fallowe, kurs yra prezidentu priziurėtojų komisijos.

Ir vėl nelaimė per kerosiną.

Nesyki jau raszėme, kad moters sergėtusi lieti kerosiną į degantį peczių. Sztai Pittsburg 25 lapkriczio J. G. Millerio namuose mergina Rose Miller anksti rytą, norėdama užkurti pecziuje ugnį, užpylė kerosino ir akiesmirksnyje isztiko eks-

pliozija, nuo kurios liepsna apėmė niszmintingą merginą. Bevežant į lignonbutį, ji pasimirė; buvo turėjus 23 metus. Užsidedę namai, kuriuose užtroščko Millerio dukters: Amelia 19 metų, Amanda 16 m. ir Silvia 9 m.; tėvas, išszokęs per langą, išszilaužė koją, o be to dar jis, kaip ir jo pati, biauariai apsvilo.

Neleidžia į bažnyčią.

Chicagoje gyvena izškeiktas katalikiszkas kunigas Crowley Katalikai nenori leisti jo į savo bažnyčias, o kad jis užsišpyręs lenda, tai padavė į sudą skundą ir praszo uždraudimo (injunction).

Užjauniki.

Washington, D. C., dvi gražios panaitės, abi jaunos, turincios tik po 23 mecus, viena Karolina Hill, kita Ona Johnson, susisvaržė už jauniki. Nemitusios stoji jodvi į kovą, iz pradzių plakėsi botagais, o paskui ėmė draskyti viena kitą nagais. Abi susikruvino, kaip ne Dievo sutvėrimai, o ant panaitės Hill veido liko toki ženkla, kurie turbūt neiszdils. Yankiutės rodo savo civilizaciją.

Pavogė namus.

Skaitytojai juoksis, izsgirdę, kad galėtų pavogti nuo ko namus. O, mat, Amerikoje gali. Nekoksai Kirman turėjo Chicagoje, ant kertės 22 ir Lincoln gatvių, gerus medinius namus. Jie nebuvo apgyventi, nes savininkas rengėsi juos naujai izstaisyti. Vieną dieną ateina jis tų su darbininkais, žiuri: nėra namų! Trina savakis, dairosi — nematyt namų, tik tuszczias „lotas“ (loto dar ne amerikiečiai neiszmoško vogti). Pasiskundė policijai ir toji susekė, kad keletas yankių sugriovė namus ir nusineszė visą medegą sav, kad turėti kuro ant žimos.

Geraipadarė.

Garsingas milijonierius An-

drew Carnegie, prisisiurbęs žmonių kraujo, nelyginai diele, dabar izszputo ir turi po truputį izszleisti tą kraują, kad ne persprogtų. Jis atkiszo \$25,000 miestui Elwood, Ind., įtaisymui vieszos skaitinyczios. Tenykszcziai darbininkai, — matyt, izszmintingi žmonės, — apszaukė, kad jie boikotuos tą skaitinyczią, jei ji bus įtaisyta. Jie reikalauja, kad toji dovana būtų su paniekinimu atmesta.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

New Britain, Conn. Paskutiniam laike lietuvių skaitlius pas mus pradėjo žymiai daugintis. Tarp atvykstančių izz kitar tautiečių pasitaiko žmonės su visokiomis nuomonėmis; atsiranda ir laisvaproczių, kurių karsztiejie katalikai labai neapkezcia.

Ir kur-gi apkęsi žmogų, kurs drįsta paciziam kunigui neįtikti? Sztai, neseniai atvažiavęs pas mus vaikas, panudęs vesti moterį, siulė kunigui už sziedavimą du doleriu, kada davadnam katalikui reikia mokėti maziausiai deszimtis doleriu! Klebonas, žinoma, prispyrė užmokėti „katalikiszkai“, o idant perspėti atsikartojimą tokių atsitikimų vieszai prie pamokslu pasakė apie tą nenaudėlį, kuris drįso derėtis su kunigu, taksuodams jo darbo vertę. Klebonas kalbėjo, kad niekas ant svieto negali, ne neturi tiesos spręsti, kiek vertas kunigo darbas; kas izzdrįsta siulyti ne tiek, kiek kunigas geidžia, tas niekina szventąjį katalikiszką tikėjimą; toks, esą, izszjuokia sepintąjį sakramentą. „Bedieviai“ — ir daugiau nieko!

Kitas atsitikimas bus ne menkiaus akyvas. Viena moteriszkė atneszė į krikisztą kudukį; kunigas atsiminė, buk ji nebuvo atidavus szeszzių doleriu už velykinį atleidimą nuo-

dėmių; tada ji visai ne katalikė, o kaipo nekatalikė, negalinti laikyti į krikisztą kudukio.

Toki ir tolygus kunigo pamokslai paskui atsiliepia žmonių darbuose. Prisiklausę tokių nesveikų pamokinimų, lietuviai elgiasi daugel sykiuose peiktinsi. Ana, pereitama susirinkime „Lietuvių Citizens draugystė“ praszalino izz savo taptų vieną tautietį, kurį du sznipukai apskundė, buk jis skaitęs bažnyczioje ne „Juozupinė“, bet kitokią knyga. Ant kiek yra tame teisybės — tai kitas klausymas, bet-gi draugystė turi savo įstatuose (XXI skirs., pun. 9) padavadyjimą, jog religijos reikalais ji nieku budu neužiimsianti. Tad teip pasielgus su vienu izz savo draugų, ji peržengė savo įstatymus. Be to dar skir. V, pun. 5 skamba teip, kad sąnarys, kurs nemandagiai pasielgia, tampa nubaus-tas, bet nėra įstatymo, kad jis tarpu praszalintas. Tai tokia, mat, broliszka karsztųjų katalikų meile. Draugystė tokiais darbais daro sav gėdą ir žemina savę visuomenės akyse.

D. B. Sąnarys.

New York. Patyręs izz laikraszečių apie busiantį Newark'e teatrą, rengiamą T. M. D. kuopos, atsidėjau nuvykti 2 lapkriczio ant to perstatymo. Ne vien nesigailiu atsilankęs, bet pasigėrėdamas turiu pasakyti, jog atjauzciau didelį smagumą, lyg tartum buvau atsiduręs mieloje savo tėvynėje. Nors drama ilga ir perstatymas jos atitinka nemažai sunkenybių, bet aktorai — mylėtojai atliko ją visai dailiai. Garbė jiems už tai! O ypacz garbė toms merginoms, kurios dalyvaudamos perstatyme, pataikė suteikti žiurovams tokį smagų atjautimą dramatiszkų veikmių.

Buvo susirinkus grazi publika, kuri elgėsi izsztiszą vakarą visai puikiai; o jos buvo ir

nemažai.

Pasibaigus perstatymui, praszidėjo balius; visi linksminosi gražiai ir patogiai, ypacz jaunimas su szokiais. Tik tuli stebėjosi, kodėl tą vakarą nepasirodė Dr. V. Kudirkos dainininkų draugystė. Ar jie nebuvo pakviesti, ar jau pakryko? Tikra mūsų nelaimė, kad nėjokios geresnės draugystės ilgai nepatveria. Sztai ir minėtoji Dr. Kudirkos draugystė įsikurė tik 9 gruodzio 1899 m. ir asz pats esu buvęs jos vadovu; vienog, man per sunku buvo raszyti paciziam visiems giedoriams natas ir tekstus, per tai asz buvau priverstas nuo 16 birzelio 1901 m. izszizadėti to darbo. Abeluai pasakius, asz negali užsiimti lavinimu dainininkų, iki nebus atspausstos mano rankiaus dainos (jų atspaudinimo galima laukti po kokio dvejeta mėnesių).

Ir New York'o Mildos giesmininkų draugystė, kurią asz buvau įkūtes 18 lapkr. 1894 m. ir kurios vadu buvau iki lapkriczio 1899 m., turėjo pakrykti, nes man reikėjo už dyką pristatyti jai visą medegą ir dovanai mokinti. Asz pasakiau susirinkusiems draugams, jog be užmokesczio negaliu mokinti jų, ir ji dabar užbaigė savo gyvastį. Neseniai dar, 3 lapkriczio 1901 m. ji izszdalino savo turtą — teisybę, ant labai grazių siekių nutarta užmokėti už spaudą kn. Demb'kio raszto „Dvyniai vagių“, o atlikusius pinigų pavesti izszleidimui dro J. Szliupo knygos „Kraft und Stoff“, verstos izz profesoriaus L. Buechuerio.

Dar 1897 m. p. S. Macziuskas buvo įneszęs ant Mildos dainininkų susirinkimo, idant vadovui būtų mokama nors \$25 ant metų, bet tas užmanymas nerado pritarėjų: mat, kur tik dalykas palytės pinigą, tai visi užgniauzia delną. O draugystė buvo jau nema-

žai užsipelnius prieš visuomenę gražiais savo koncertais ir šveip pokyliais. Lygiu budu ir dr. V. Kudirkos dainininkų draugystė atliko koncertą 5 Sausio 1901 m., ant kurio buvo susivažiavus graži inteligencija iš aplinkinių miestų.

Dyvai, kad lietuviai teip menkai griebiasi prie dainų. O jug tula giesmaitė sako apie lietuvius: „dainų tauta esi, dainuosim tad visi!“ Mums reiktų tame sekti Vokiečių paveisda, kurie nėjokio baliiaus nedaro be dainavimo. Mes gi mokame tik garsintis laikraszcziuose, kad busias, esa, „didelis“ balius. Kaip galima kalbėti apie „didelį“ balių, jeigu visas įtaisytojų triusas baigiasi vien atspaudinus tikietus su apgarsinimais ir paraszius į laikraszcztį žinią? O ar bus „didelis“ balius, ar mažas, prigulės nuo to, — susirinks ar nesusirinks svečiai. Kas kita kalbėti apie didelį koncertą arba teatrą, kur viskas priguli nuo to, koks įtaisyimas, koki giedotojai arba aktorai. Jei koncertas arba teatras įtaisyti prigulincziai, tai jie bus vis dideli, ar mažai ar daug svečių atsilaukytų.

Newark'o teatralizską kuopą asz pripažįstu už pilnai išsilavinusią savo užduotyje ir dėlto velycziau, kad aplinkiniai miestai parsikviestų ją pas savę ir suteiktų žmonėms progą pamatyti tikrai gražų atlikimą tautiszskų musų dramatiszkų veikalų; ypacz geistina, kad jaunuomenė pratinęsi prie ko dailesnio ir prakilnesnio. O dabar mes girdi me vien „didelis balius ir didelis balius“... Jug, ir po teatralizskų vakarų gali buti ir esti baliiai, kurie turi jau mažesnę vertę.

Tegyvuvoja Newarko Tėvynės Myl. Dr. kuopa! tegyvuvoja ir kitos teatralizskos kuopos ir dainininkai!

Leonas Ereminas.

Roslyn Wash. Negaliu užtylėti nepraneszes apie szitos szalies brolius. Darbai czia eina labai gerai; žmonės turi uzdarbio po 90, 100 ir daugiau dolerių ant mėnesio. Bet kas isz to? Nespėjo gauti užmokestį, jau jų pilnos karcziamos: geria, kaziruoja, mėto pinigus. Sztai po „pėdei“ 21 lapkriczio suėję loszė tris kiaurapras dienas ir naktis; butų gal ir ilgiaus loszę, kad ne viena moteriszke, kuri uzvedė ant jų policiją. Policmonas butų užtikęs loszikus, bet szitie, pajutę kaip zvirbliai vanagą, pasprudo ir iszlakstė į visas puses. Vienog, saliuininkas gavo užmokėti \$37 baumės. Ir teip elgiasi daugumas lietuvių: nesirupina apie savo paczią, vaikus ir namus, nežiuri, kad jie butų pavalgę ir aprėdyti. O ką apie tautiszskus reikalus, tai negali nė užsiminti. Jei kas isz prakilnesniųjų vyrų užmena apie T. M. D. arba Tautiszską lietuvių Susivienijimą, tai sako — isz to nesą nėjokios naudos; jie tauzyja, kad tai ant szaltinio pastatyta trioba. Didelė beda su Roslyno lietuviais; jie dar nežino, nė kaip savę vadinti. Daug reiktų padėti triuso, idant iszvaduoti czionykszczius lietuvius isz tos gilios tamsybės, po kurią jie klaidžioja.

23 lapkriczio czia atvyko isz Chicagos Dyniewicz'iaus agentas su lenkiszskomis knygomis, tai visi lietuviai susirinko pas jį, tartum pas kokį kunigą. Tie mažo supratimo žmonės neiszmano, kad tas agentas nieko gero neturi, o ir tai, ką turi, už dyką neduoda. Ar už savo pinigą ne vercziaus nusipirkti savo kalboje knyga? Jug sziądien gali jau pasirinkti visokių knyguozų, tik reikia noro į skaitymą. Linkiu savo broliams geresnio supratimo.

J. K.

Fort Dupont, Del. „Vienybės“ 47 num., patėmyju

trumpą apraszimą apie naujai pramanytą amerikonzską kanuolę, kuri yra milžiniszko didumo. Asz, kaip gerai žinaš apie tą kanuolę, noriu czia placziaus apie ją paaiszkinti. Skaitytojai pamatys, kad amerikiezių „civilizacija“ yra baisesnė už rusiszską.

Toji kanuolė sveria 52 tonas (o ne 50); ilgio turi 36 pėdas, o užpakaliniam gale gali liuosai patilpti žmogus; maszinerija, kuri įtaisyta valdymui to milžino, sveria 130 tonų. Granatos yra dvejos: viena yra visa plieno, sveria 1000 svarų ir paskirta sudaužymui kariszskų laivų; parako dedama 496 svarus, taigi szuvis, paleistas ant 19 angliszskų mylių atstumo, sudaužo drucziausią laivą (žinoma, jeigu pataikys); antroji granata kiaurvidurė; ją pripildo visokiomis eksploduojancziomis medegomis ir trukdama ji atlieka baizų savo darbą žudyme žmonių.

Taigi mat, amerikiecziai didziuojasi, buk iszrasdami tokias naikinimo pabukles, jie pralenkė Europos vieszpatytes civilizacijoj. Ką kasztuoja tokia kanuolė — asz negavau patirti; o vienas szuvis isznesza \$1000: mes, darydami bandymus rugšėjy szų metų, paleidome pagal apskaitymą \$12,000 ant niekų. Jeigu butų į žmones paleista, tada gal butų buvus kokia nauda...

Matome, broliai, kokiu budu amerikiecziai nori pralenkti Europos vieszpatytes. Esu patėmyjės „V.“, jog nemažai musų vyrų pasiduoda į kariuomenę: turiu persergėti savo brolius nuo to pikto darbo. Reikia žinoti, kas tai yra kareivio tarnystė: kareivis yra tik kapitalizmo įrankis; jis priguli kitam visas su kunu ir su duszia. O Amerikos aficierai negeresni už rusiszskus: jų valia yra neaprubeziucta. Jei kareivis ir turi kokias tiesas, tai tik užraszytas įstatymų knygoje, o gyvenime jis isz jų

negali naudotis. Oficieras gali uzdaryti į kalėjimą, vartyti prie sunkių darbų, uzdėti pinigiszską baudą — ir vis tai be jokio sudo ar vyresniųjų žinios o tankiai be jokios kareivio kaltės. Man pacziam neteko papulti po bausme, bet kitus matau kankinant labai tankiai.

Aficierai yra pasinėrę savo puikybėje, atsidavę blogiems palinkimams ir įsimylėję į tą pragaro darbą. Pakilę augszcziaus, jie spraudziasi į visokias valdininkų vietas kaip szejp valstijose, teip ir Washington'e, o mes, tartum avinėliai, paduodame už juos savo balsus ir laukiame gerų darbų isz iszmingų jų galvų, kuriose sukasi tik paprastas jų žveriszskumas. Apie žmonių-gi reikalus jie niekada nesapnavo, nė nesapnuos.

J. Samuolis.

Scranton, Pa. Lapkriczio 30 d. 1901. Szio vakaro susisirinkimas, man rodosi, turėtų ilgai pasilikti omenyje musų miesto gyventojų. Kada bažnytinės draugystės nutarimus daro, kad n'eiti prakalbų klausyti; kada kunigai, įrengdami 40 adynų szventes, ir prie kitų progų (per ausing, pamokslus ir tt.), atkalbinėja lietuviszką svietelį nuo žmoniszskų pasilinksminimų; kada po M'Kinley'o mirties neprieteliai valnybės isz džiaugsmo szokinėjo, kad jau ant toliaus nebvalia socialistams ir laisvamaniams bus jų idėjas garsinti, — tik sztai socialistai ir laisvamaniai Scrantone parengė lietuviszką koncertą ir prakalbas, ir net neprieteliams valnybės szirdis isz baimės į kelines pliumptelėjo teip, kad nespėjo prisirengti su „donosais“, su užpuolimais ar kitokiomis begėdystėmis, prie kurių mus garbus „Žvaigždės“ ar „Tėvynės“ iszleistojai papratinti, užsimanę lietuviszkus vargdienius Amerikoje ir Europoje laikyti tamsoje.

Prie pasisekimo vakaro labiausiai prisidėję yra giesmininkai Dro V. Kudirkos draugystės iš Plymouth'o. Musų miesto Lietuviai pirmą syk išgirdo savo ausimis, kad ir Lietuvos balsai neatsilikę yra nuo balsų kitų tautų žmonių. Teisybė, nuvarginome giedorius, iszraziulpėme jų spēkas, bet tai darėme ne iš piktumo, bet iz meilės, mylėdami giesmininkus, kaip kad biteles myli žiedus, kvietkas, isz kurių cziulpia medų: teip mes meliodijas traukėme savin isz giesmininkų! Jug nėra juokas giesmininkams perdainuoti bėgyje dvejeta adynų aplink 15 dainelių! Asz tikiu, kad man pritars Scrantoniečiai, kad jeigu kuomet norint turėję esame linksmas valandas, tai tajį vakarą. Garbė Dro V. Kudirkos giesmininkams, ypaciai choro vadui poniai Alytienei, kuri paszvenčia savo pajiegas ir laiką auklėjimui dailos tarp tautiecių. Rasi nuo Plymoutho choro ir kitos naujokynės musų užsikrės, užsikrės ne limpancia kokia liga, bet meile dainavimo, meile dailos, ir tokiu budu rasi trisus choro pastumės musų visuomenę ant naujų vėžių. O, kad tai mes tankiaus turėtumėme progą pasigerėti tokia dvasiszka czesnimi!

Dainavimus perpynė kalbos ir loszos ant fortepiano. Loszė ne svetimi, bet Lietuvos jaunuomenė: Matilda Rugienutė, Aldona Szliupitė ir Keistutis Szliupas. Imant palei amžių loszėjų ir laiką jų mokinimosi, loszimai nepras cziausiai nusisekė.

Kalbėtojų buvo daugelis, bet kalbos trumpos, kaip ir negalėjo kitaip buti prie esančių aplinkybių. Tarpe kalbėtojų įpatingai atsizymėjo drė Želvienė, V. Pukas isz Pittstono, p. Paseckas, kn. Dembskis. Pajudinta tapė daug klausymų, apie moterių paszaukimą, apie kunigijos pa-

siputimą ir užmaczius sziađykstės draugijos gyvenime, kodėl lietuviai žemai tebstovi civilizacijoje, kodėl jie duodasi už nosies vesti tiems, kurie siurbia gyvastines sultis vargšų ir tt. Dras Szliupas teipgi kalbėjo, ir tycziojosi isz tų visu, kurie sako, kad socializmas ir laisvamanyba puolė, ir ant paveikslo Karolio Heizenzo parodė, kad kartais ir vienas žmogus, turintis augstą idėalą, gali žodžiu, rasztu ir szejp darbu pakylėti tautą ant augstesnio laipsnio, neziurint į visas kliutis, ritamas į kelia prieszais tolynžengimą.

Vadovas susirinkimo, ponas Grybas, su padėkavone užbaigė susirinkimą; nes neziurint ant grasinimų isz visokių pusių, viskas pasibaigė gražiai, be pagelbos policijos ir kitokių tvarkos užlaikytojų.

Po visam, draugų burelis pavaiszino svezcius pas p. Dilbaitienę, kur visi rado žmoniszką priėmimą; tų svezčiai užsikandę, palinksmino susirinkusius teipgi dainomis, kiti vel kalbomis, kur ypatingai atsizymėjo jaunoji Dilbaitienė, kuri laisvumu savo nuomonų ir drutumu persitikrinimų rasi sudrutino nevieną abejojančių kas link gyvenimiszku prietikių. Ir czia kalbų buvo laikyta daug, daugiaus negu svetainėj laike koncerto. Laike kalbų, pas p. Dilbaitienę buvo paduotas projektas padaryti kolekta ant kankintinių — susirinko \$3,39 c., kurie pinigai taps nusiusti į komitetą kankintinių.

Pavaiszinę svezcius iki toli po pusiaunaktų, iszsiskirstėme, velydami tolesnio pasidarbavimo dėl iszvalnyjimo lietuvsytės isz zabangų nevalės. O kad tai tokia diena vel greitai pasiantrintų!

Dar ne nusėnėlis.

Skerdynes atgarsiai.

3 Lapkriczio skerdynė, kuri ant amžių uždėjo juodą taszką

ant dviejų musų kunigų ir padarė gėdą visai lietuvių tautai svetimųjų akyse, neliekti be atgarsių.

Grįžęs prie pat pradžios, turiu pasakyti, kad Kaminskas, pats įtaisęs tą skerdynę, nesidrovėjo ant rytojaus paduoti priesz nekaltus ir sunkiai nukriaustus žmones skundus į sudą. Apie tai jau buvo raszta laikraszcziuose, todėl nematau reikalo tą vel kartoti. Paminėsiu tik, kad viskas isz kunigo pusės buvo paremta ant melo ir neteisybės. Sztai jis liepė sumiti p. Linauską, sakydams, buk ans pradėjęs musztynes; tuotarpu p. Linauskas visai nebuvo tą sykį bažnyczioje ir jį sugavo ant kelintos gatvės. Parapijonams teipgi neliko nieko, kaip paduoti skundus ant priesziniukų. Pagal iszimtus varrantus, tapo suaresztuoti: ponas Kaminskas, Pr. Vaiczys (6 varrentai), J. Miszeikis (6 var.), A. Kairis (3 var.), M. Leniunienė (2 var.), J. Mackus, B. Staczkauskas, J. Lesauckas, K. Jauga, T. Adamavyczia, St. Bajorunas, D. Vaiczienė, O. Kazakauckienė, J. Rutkus, V. Staczkauskas, P. Balnionis, J. Meszkaitis ir A. Paulauskas (po 1 vieną varentą). Visus suvarė pas magistratą Harrisoną; žmonių buvo prisirinkę daugybė. Magistratas nusiuntė provą į Court'ą, paėmęs nuo visų kaucijas, kurias užstatė pp. Szmitas ir Domanskis; už Vaiczį ir Miszeikį po \$1300, o už visus kitus po \$500. Dabar tik lauksime provų, o jau matyti, kad bus didelis pakratymas kisenių. Reiks atsakyti kelienus ir už neteisias prisiegas.

Bažnyczia nuo tos dienos stovi užlaryta, o kunigai su savo bernais susimetė į sklepa po italų bažnyczia szv. Magdelenos; bet žmonės nemori nė isz tolo girdėti dievmaldystės nuo tų, kurių rankos apkrekejusios brolių kraujuose.

Savo keliu parapijonai nesnaudžia; 1 Gruodzio buvo didelis susirinkimas, kur nutarta suaresztuoti Kaminską už tai, kad jis neturėdamas tiesos, darė kolekta bažnyczioje ir vietoje atlaikyti miszias, sukėlė piuvynę. Ant kasztų surinkta tą dieną 73 dol. Nutarta teipgi paduoti į visus progresyviszkus laikraszczius vieszą protestą priesz p. Kaminską už skerdynę. Parapijonai pasirupino ir apie tai, kad plotkeles ant kalėdų isznesziotų po namus.

Kaminskas iszsvaziavo isz Philadelphiajos, o sugrįžo vel Kaulakis, bet žmonės jam teipgi neįtiki ir nedaleis į parapiją. Nuo skerdynės atsimetė nuo jo ir tų dalis, kurie pirma laikė jo pusę.

Turiu dar priminti, kad atsiranda liudininkai, jog vienam kliube buvo isz virsziaus nutarta padaryti galą vienam isz kolektojų A. Jociui, kada jis eis bažnyczioje rinkti kolekta. Isz to kilis dar naujos provos, kur pasirodys ir neteisios prisiegos. Dviem isz kunigo bernų, be abejonės, reiks atsiveikinti su Philadelphiaja.

Ant galo paminėsiu, kad du tautiečiai parupino paveikslą tos skerdynės ir greit iszleis jį į svietą (kasztuos 50 ct.). Paveikslas gana nutikęs; jis iszreiszkia p. Kaminską su sziupele pinigams žerti, apkruvintus žmones, policiją su lasdomis ir tt. *St. Butkus.*

Protestai

priesz skerdynę Philadelphiajoje.

Waterbury, Conn. 26 dieną lapkriczio, svetainėje Concordia, buvo lietuviszkos visuomenės susirinkimas. Žmonių prisirinko pilna salė ir czia tapo perskaitytos visos žinios apie kruviną skerdynę Philadelphiajos bažnyczioje 3 lapkriczio szijų metų. Susirinkusieje — vyrai ir moters — už protestuoja sziteip:

1) nupeikiame ir paniekina- me kn. Kaminską, pralietoją lietuviszko kraujo, kurs, atvykęs į Philadelphiją, niekam nežinant, susitelkęs gaują policistų, iszdrišo eiti su ragaže rinkti svietiszką „mamoną“; kurs pirm laiko surengė skerdynę Dievo namuose, prisakydamas policistams zudyti savo penėtojus brolius, o ypatingai nieko nekaltas moteris; kuris su savo žiauriu pasielgimu užtraukė biaurų plėtmą ant višos lietuviszkos giminės; kuris nedavė žmonėms ramiai pasi melsti ir atiduoti garbę Suvvertojui; kurs su savo nežmoniszkų pasielgimu pažemino akyse viso svieta Dieviszką mūsų tikėjimą.

2) Teipos gi nupeikiame nežmoniszką godumą kn. Kaulakio, kuris be jokios tiesos užsimanė pasisavinti parapijos sudėtus pinigus.

3) Užgėdinam kn. Kaulakį už jo varinėjimą tarp lietuvių intrigų ir traukymą parapijonų į visokias negeistinas provas, o per tai traukymą isz kieszinių paskutinių centų, ir labiausia, jog, kaip pasekmė to visko, atsitiko bažnyčioje skerdynė.

4) Toliaus mes, Waterburio lietuviai, iszreisziame simpatiją nuskriaustiems Philadelphijos broliams, paduodame ranką laikanziais teisybės visai Phila. lietuviszškai parapijai.

5) Guodojam visus Phila. lietuvius parapijonus, o ypatingai moteris, kurios laikosi vienybės ir gero sutarimo isz vien su vyrais.

6) Pagaliaus velyjame visiems Amerikos ir kitų krasztų lietuviams, neįsileisti į savo parapijas tokių kunigų, kaip Kaulakis ir Kaminskas, nes jie labiaus panaszus į vilkus avies kailyje, o ne į duszių ganytojus. Tegul jie sav eina į Afriką, arba pas maskoliszką carą. Biaurimės isz tokio Kiaulak-Kaminskinio anar-

chizmo, kuris skriaudą ir gėdą daro lietuviszškai tautai ir drauge naikina krieszczioniszką tikėjimą szirdyse tikincziųjų.

Ant to pasiraszome buvę ant virsz minėto susirinkimo, savo ir visų kitų vardan:

J. Tareila
J. Zemantauckas
K. Gezonis
M. Utara.

Teipos gi ir mes, moteris, girdėdamos visą ir pilną iszaiszkinimą apie augszcziaus minėtą protestą, užtariam ir apgailim tą nelaimingą mūsų brolių iszskerdimą, per nežmoniszkus mūsų dvasiszkus vadovus. Nes aiszkiai matom, kad mūsų minėti kunigai, su pagelba policijos ir savo spangų tarnų, pirmutiniai iszdrišo, ir tai bažnyčioje, draskyti silpnas moteris, kas yra szios liuositybės szalyj žeminancziu visą tautą ir podraug visą szią szalį, visur guodojanczią moteris ypatingai.

A. Tareilienė
A. Kazemėkienė
Ona. Franckienė
K. Verbylienė
J. Bendoraitienė
Ona Kenausienė.

Philadelphia, Pa. 10 lapkriczio draugystė szv. Petro ir Povylo laikė susirinkimą ant kurio buvo svarstyta draugystės reikalai; tarp kitko, buvo ir apie skerdynes lietuviszkoj bažnyčioj, parengtas Kaulakio ir Kaminsko 3 d. lapkriczio. Nubaudimui tų piktintojų ir žemintojų katalikų tikėjimo draugystė paskyrė isz savo kasos \$100,00 ir sąnariai tą dieną sudėjo dar apie \$50,00.

Teipo gi szv. Antano draugystė ant savo susirinkimo nutarė varyti visas provas, nežiurint kasztų. Lygiu budu dr. szv. Antano nutarė reikalauti atszaunkimo kn. Miluko straipsnio, kuris patilpo 44 numerį „Tėvynės“ ir „Žvaigždės“ num. 39, nes jis begėdiszškai ir besąžiniszkai užsipuola asabiszkai

su melagystėmis ant Aleksandro Jocio.

Draugystė szv. Juozapo teipgi nutarė varyti visas provas drauge su kitoms draug., nežiurėti kasztų; teipgi nutarė pareikalauti atszaunkimo nuo „Tėvynės“ ir „Žvaigždės“, kurios neteisingai apjuodino parapijos komitetą.

Draugystė kareivių Algirdo Uzarų ant savo susirinkimo nutarė varyti provą iszvieno su kitomis draug.; teipgi reikalauti atszaunkimo nuo „T.“ ir „Ž.“, kurios apjuodino neteisingai nekurias ypatas.

1 d. geguzio buvo parapijos susirinkimas, ant kurio susiejo apie 800 vyrų, moterų ir merginų. Pirmiausiai nutarė areztavoti kn. Kaminską už skerdynę; parapijonai sumetė \$75 ant kasztų; toliaus parapija nutarė pakelti protestą prieš lietuvių nevidoną kn. Kaminską ir duoti persergėjimą visiems Amerikos lietuviams, kad saugotųsi nuo vilkų avių kailyje; teipgi parapija nutarė pareikalauti nuo „T.“ ir „Ž.“ atszaunkimo patilpusių kn. Miluko straipsnių, nes jie yra melagingi.

Aleksandra Jocis.

Union City, Conn. 24 d. Lapkriczio 1901 m., tapo laikytas susirinkimas parapijos szv. Juozapo Waterbury szkos, kur buvo pakeltas protestas isz priezasties skerdimo lietuvių Philadelphijoje 3 lapkriczio 1901 m.

Perskaiczius visas žinias, kokios buvo apie tą atsitikimą, susirinkusieji nutarė: iszreikszi ti kun. Kaminskui ir Kaulakiui paniekinimą ir papeikimą už pakėlimą tos musztynės.

Tegul visi lietuviai visose lietuviszkose kolonijose saugojasi nuo tokių Iskarijotų; tegul jie neraz niekur tarp savo brolių vietos, nė pastogės ir neiszgirs broliszko pasveikinimo: jų vieta tarp airių ir

tegul jie prie anų ir glaudziiasi.

Isztariam broliams philadelphieciams szirdingą savo simpatiją ir raginam juos atsikratyti nuo kraujagerių, kurie su policijos pagelba nori atimti visų darbininkų turta, sunkiai sukrautą ir uždirbtą kruvinais pirsztais.

Komitetas: V. Baratinskas, J. Raitkevicia, S. Pruselaitis ir 16 kitų pravardzių.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Kasos stovis.

Į p l a u k i m a i :

Nuo spalio mėn. liko 157,82

Kuopos įmokėjo:

Delray, Mich.	4,30
Wilkes-Barre, Pa.	4,20
Scranton, Pa.	5,00
Thorp, Wis.	3,00
V. Dvarokas, Scotland	-60

Labu \$174,92

I s z m o k ė j i m a i :

J.J. Paukszcziui už pasiuntimą į Prusus 2000 egzempl. Geologijos 3,00

Scranton kuopos sukolek-

tavimas czekio -10

Laiszkams markės -21

Labu \$3,31

Lieka kasoje \$171,61

A. Olszewskis.

Aukos A. Gavienui.

J. Vaitkevyczia, Edwardsville, Pa. -50

N. N., Plymouth, Pa. 1,00

A. Sznipas, Wilkes-Barre, -25

L. Ereminas, New York -35

Sykiu \$2,10

Baltramiejaus naktis.

Prosper Merimee.

Paskutiniuose dviejuose „Vienybės“ numeriuose mes esame padavę tulas istoriszkas žinutes apie skerdynę hugenotų Szv. Baltramiejaus naktį, 24 Rugpiuczio 1572 m. Ketiname ant to ir užbaigti, bet,

kaip žinoma, viena mintis varo kita, ir mums pasirodė naujingu perstatyti skaitytojų akys ir tai, *koki žmonės* yra dalyvavę toje piudynėje. Perskaitęs ištisai visą mūsų aprašymą, skaitytojas lengvai persitikrįs, jog žmonės liejo savo brolių kraują ne dėlto, idant įkūnyti Išganytojo mokslą, kaip jie patys sakėsi, bet idant jį patrempti. Ir žmonija nežengė nuo to laiko nė vieno žingsnio pasitaisymo keliu. Kas buvo szesziolik-tam amžyje, tą mes matome ir atjaucizame šiadien, prasidėjus dvidešimtam szimtmecziui.

Sztai ir tarp savęs turime gana paveisdu, bet užteks paminėjus tik vieną: remdamas savo žodžių svarbą ant „teologijos daktaro“ titulo, tulas duszių ganytojas, „didziausiam katalikiszkam“ laikrasztyje, skelbia tarp brolių neapykantą, kersztą ir žudymą; skelbia dėlto, kad nori drums-tame vandenyje prigaudyti ik soties žuvų. . . .

Kur jis ras atpildymą savo darbams — tegul pasako jam sąžinė. Mes-gi grįszime prie savo apsakymo.

Idant suteikti skaitytojams visų vaiskiausia pavėikslą anos gadynės, mes negalėjome pasirinkti nieko geresnio, kaip „romaną — kroniką“, paraszją, garsingų prancuzų rasztininko Prospero Merimee (mirė 1870 m.). Išzguldyti visą jo rasztą isztisai — nebutų nė reikalo, nė pamato, nė vietos. Todėl paduosime tik tulas vietas, kurios atsakytų toms užduotims, kurias esame apsiėmę.

Idant skaitytojai aiskiaus suprastų visą dalykų bėgį, paaiszkiname, kad to apsakymo pradžia iszveina isz to, jog du tikru broliu, tulos prancuziszkos dvarponių giminės vaikai, laikosi — viens hugenotų tikėjimo, kitas katalikystės. Pirmasis vadinasi Bernardas, o antrasis — vyresnysis — Jur-

gis. Jiedu, ilgai nesimate, susitinka Paryziuje. Jurgis yra karaliszkos gvardijos kapitonus.

Atsivertęs į katalikus.

Don-Juan. Kaip! tav rodosi, kad mano žodžiai tai tikra teisybė? tav rodosi, kad mano lupos sutinka su mano szirdim?

Motiere. Le Festin de Pierre.

Kapitonas Jurgis parsivedė savo broį Bernardą į savo namus. Jo gyvenimas buvo puikiai įtaisytas. Margintų szilkų užtiesimai ant langų ir vaiskus kaurai pirmucziaus pritraukė Bernardo atydą, nes jis buvo pripratęs prie prastos apstovos. Įėjo į kambarį, kurį jo brolis vadino maldų vieta (oratorija). Czia stovėjo arzuolinis altorėlis, gražiai nutaszytas, Dievo Motina (Ma donna), nupieszta kokio Italijos teplioriaus, ir krapylas, papuoszta didele bukso szakute, kad tuotarpu apmuszta akso-mu sofa, Venecijos veidrodis, dailios moteriszkes paveikslas, pakabinti ginklai ir muzikos pabuklės liudyjo, jog uktvėrys turi visai svietiszkus palinkimus.

Bernardas su neapykanta dėbtelejo akimis į kryžių ir bukso szakutę, kurie gyvai priminė jam brolio atskalunystę. Pakalikas tuotarpu atne-zė jiems kiek saldumynų ir balto vyno: toje gadynėje dar nežinojo, kas tai kava ir arbata, ir žmonės užsiganėdindavo prastu vynu.

Bernardas, paėmęs į rankas vyno stiklą, žiurėjosi tai į Madonną (Dievo Motiną), tai į krapylą, tai į altorėlį. Ant galo, jis giliai atsiduso ir dirstelėjo į savo broį, kurs, tartum niekur-kieno, tysojo isz-sitiesęs ant sofas.

— Tai mat: tu dabar tikras papistas (popieziaus szalininkas)! — pratarė Bernardas. — Ką pasakytų motina, jei butų czia pas tavę?

Szita mislis, regisi, užgavo

kapitoną iki pat gyvuoniui. Jis suraukė tirsztas savo braves ir mostelėjo ranka, tartum praszydamas brolio, kad jis to klausymo nelytėtų. Bet ansbe jokio asziurėjimo tęsė toliaus.

— Ar galėtų buti, kad tu ir savo duszioje butum pametęs savo giminės tikėjimą, kaip tu iszszizadi jo žodžiu?

— Musų giminės tikėjimas!.. Jis niekad nebuvo mano tikėjimu. . . . Kaip tai! kad asz tikėcziau veidmainingiems jusų piemenų pamokslams!.. Asz!..

— Žinoma, tav geriaus tikėti į czyszčių, į iszpažintį, į popieziaus neklaidumą! Geriaus nulenkti galvą priesz apdukėjusią kapucino vyžą! Ateis laikas, kad tu neatsidėsi pietuoti, nesukalbėjęs maldos: „Lauds Deo, pax vivis, salutem defunctis et beata viscera virginis Mariae, quae portaverunt Aeterni Patris Filium!“ (Garbė Dievui, ramybė gyviems, iszganymas numirusiems, ir palaimintos Panos Marijos iszszios, nesziuojusios Amžino Tėvo Sunų)!

— Klausyk, Bernarde! asz neapkenzciu gincų, ypacz kada jie palyti tikėjimą. Bet ankscziaus ar vėliaus, asz turiu tav viską iszpasakoti. Dabar, padariusi tav pradzią, ir pabaigsiame sykį ant visada tą kalbą: asz kalbėsiu su tavim visai atvirai.

— Tai tu, kaip matyt, netiki į tuos niekiszkus papistų iszmislus?

Kapitonas patraukė pecziais ir suskambino plaziais savo pentiniais, nuleidęs koją ant grindų. Jis suszuko:

— Papistai! Hugenotai! Prietaras, o ne tikėjimas isz abiejų pusių! Kam asz tikėsiu tam, ką mano protas pri-pažįsta netikusiu? Mu-ų miszios ir jusų psalmės — todvi paikystės vertos viena antros. Tik, — pratarė jis, nusiszypsojęs, — musų bažnycziose

kartais dailiai vargonai žaidžia, kad tuotarpu jusų muzika tik ausis drasko.

— Dailiai tu nori pakelti savo tikėjimą: buta kuo palenkti į savo pusę.

— Nevadink jo mano tikėjimu, nes asz tikiu į jį ne daugiaus, kaip ir į tavo tikėjimą. Nuo kada asz esu pradėjęs savo protu įieszkoti teisybės, nuo kada asz ėmiau protauti sa-vaip. . . .

— Bet gi. . . .

— O! paliauk su savo pamokslais! Asz isz omenies žinau vis tai, ką tu pasakysi. Asz teipgi esu gaivinęs viltį, baimę. Argi tu mislyji, kad asz nesistengčiau visomis savo pajiegomis apsaugoti visus kudikystės prietarus? Asz perskaicziau visus mūsų phiosophus, tikėdamas užtikti juose suraminimą mano abejonėse, kurių asz teip bijodavau; bet abejonės tik sudrutėjo. Žodžiu, asz negalėjau, nė negaliu tikėti. Tikėjimas — tai brangi dovana, kuri man neduota; vienog, asz niekad savo amžyje nesistengsiu atimti tikėjimą nuo kitų.

— Man gaila tavęs.

— Dievui dėkui! ir tu turi teisybę. Budams protestantu, asz netikėdavau pamokslams; tapęs kataliku — asz pamecziau įsitikėjimą į miszias. Ir kur-gi? Ar visos broliszkų karių baaisybės neturi iszveržti isz pat szaknų tvirczių-tvircziausia tikėjimą?

— Tos baaisybės — tai tik žmonių darbas, ir tokių žmonių, kurie patrempė Dievo žodį.

— Tu atkartoji svetimus žodžius; bet pavelyk man pasakyti, kad asz isztikrųjį ne esu atsivertęs. Asz nesuprantu jusų Dievo, asz nepajiegu suprasti jo.

— Jei tav vis lygu, koks tikėjimas, tai kam reikėjo tavo iszszizadėjimo, kuris pas-kandino nulludime ir susi-krimitime tavo artymuosius ir

draugus?

— Asz dvidešimts sykių esu rasęs savo tėvui, aiskindams jam savo palinkimus ir teisindamas savo pasielgimą; bet jis degindavo mano laiszkus, neperskaitęs jų. Ir teip blogai su manin elgiasi, lyg asz bucziau papildęs baisią ne-labystę.

— Mano motina ir asz negirdavom tos per didelės tėvo rustybės; ir jei jis nebutų įsakęs....

— Nežinau, kaip jus apie manę mislyjote. Man vis tiek! Sztai dėlko asz atsidėjau ant to žingsnio, kurio nenorėčiau suversti, kad ir galėčiau.

— Matai! asz vis buvau to numanymo, kad tu gailiesi!

— Gailėtis to! Niekad nesigailėsiu, nes mano numanyme asz nepadariau nieko pikto. Tav esant dar mokslinycioje ir mokinantės graikiskos ir lotyniskos kalbos, asz, užsimovęs szelmą, apsijuosęs szventuoju baltu szaliku (tai buvo hugenotų ženklas), kovojau pirmoje naminėje karėje. Jusų kunigaikštėlis Conde, per kurį katalikų partija padarė tiek klaidų, tas jusų kunigaikštėlis rupinosi apie jusų reikalus tik tiek, kiek atlikdavo laiko nuo reikalų sunumylėtinėmis. Viena moteriszkė buvo pamilus manę, o kunigaikštis užsimanė, kad asz perleisciau ją jam; asz atmezčiau jo norą ir jis tapo mano neprieteliu ant smert. Nuo tos valandos jis pradėjo persekioti manę, kaip tik įmąydavo. Jis apsznekėjo manę priesz partijos fanatikus, buk asz baisus laisvaprotis ir bedievis. Asz tada turėjau tik vieną numylėtinę ir ji man buvo brangi. O kas palyti tikėjimą.... asz palikdavau kitus ramybėje: kam man reikėjo stoti priesz kitus į atvirą kovą?

— Asz niekad netikėčiau, kad kunigaikštis būtų galėjęs teip elgtis.

— Jis numirė, o jus pada-rėte jį didžiaavyriu. Teip visada esti ant svieto. Jis turėjo daug ir gerų pusių: jis mirė, kaipo narsus kareivis, ir asz jam atleidžiau. Bet tada jis buvo dar visoje galybėje; ir jeigu koksai plikbajoris, kaip asz, ar kitas, drįso prieszinti jam, jis skaitydavo tokį už nusidėjelį.

(Bus dar)

Yvairios žinios.

Kiek isznesza žmogus ant pinigų. Tik keturiomis deszintimis metų pirm atliuosa-vus valsezonis Rusijoje, yra žinios, kiek iszneszė žmogus, skaitant ant pinigų, asztuonioliktam ir pradžioje devyniolikto szimtmeczio. Archeologiszko muzėjaus aktai Smolenske liudyja: kad 1751 m. viena naszlė su dukterim buvo parduota už 3 rublius; 1785 m. viena mergina kasztavo 7 rubl.; 1791 m. pardavė brangiaus, nes už 10 rublių; tuos pacziuos metuos dvi merginas gavo nuspirkti už 25 rublius; 1803 m. už merginą davė 33 rublius, o 1821 m. užmokestis už merginą pasiekė net 350 rubl. Gyvi sutvėrimai, vadinami žmonėmis, eidavo vis brangyn. Sztai 1732 m. viens valsezonis su paczia ir trimis vaikais buvo parduotas už 7 rublius; o jau 1741 m. tokį valsezonį su paczia ir vaikais pardavė už 10 rub.; be to jis buvo „pabėgėlis“, kuriuos abelnai pigiai statydavo. Metuose 1754 pardavė vieną valsezonį su visa szeimyna už 25 rub. Toje galdynėje ir laukas buvo be galo pigus: Smolensko aprubėje galima buvo lengvai pirkti lauką po 5 rublius už deszintinę, arba po 10 rublių už margą.

Ar gerdavo senamjam Aigypte? Yra tikros žinios, kad jau faraono Ramses'o galdynėje Aigipte pažino varymą degtinės ne blogiaus už szių dienu

varytojus. Laikrasztis „France Medicale“ yra patalpinęs iszjieszkvojimą, isz kurio galima aiszkiai persiliudyti, jog palaiminto Juozupo ir Maiziesziaus galdynėje girtuoklystė buvusi pirmaja Aigypto nu puolimo priezastim. Girtavimo vietos nebuvo daleistos Aigypte ant didžiųjų gatvių, bet slepdavosi po tamsius užkaborius; tę pardavinėdavo trejopus gerymus: arp (vyną), hek (alų) ir skodon (palmų vyną). Arp tai budavo Aigypto vynas, arba atveztas isz Syrijos ir Phinikijos. Tacziaus, senieje aigiptėnai mėgdavo labiaus alų, kurį gerdavo visi nuo faraono iki žemiausio žmogaus; prižiurėdavo aludares vos ne augszciausi vieszpatystės valdininkai. Girtavimas teip buvo įėjęs į madą, jog teplioriai nupieszdavo girtuoklystės vaisdus ant grabų, o net ant tų drobulių, į kurias vyniodavo numirėlius. Ant grabvietės sienų atitinkami vaisdai, kaip policija veda pasigerusius; o ant kitų vaisdų matyt, kaip moters isz augsztosios luomos, neblaiviam padėjime, kelia prie lupų sklidinus alaus stiklus. Prieszais girtuoklystę jau faraonas Ramses įsteigė blaivumo draugystę, apie ką liudyja visoki užraszai ir vaisdai.

Atraszas per kinematografą. Petropilės laikrasztis „St. Petersburg Herald“ apraszo tokį atsitikimą: mieste Detroit, Mich., rodė vienam teatre judamasias fotografijas. Ypatingai patiko žiurintiems vienas vaisdelis apgulimo Pekino. Ant fotografijos buvo įvaisdintas pergalingas įzengimas europiecių į Kinų sostapilę. Žinoma, Amerikos publikai buvo parinkta toji valanda, kada per miesto vartus eina Suvien. Valstijų pulkai. Kareiviai iszrodė ant fotografijų visai kaip gyvi. Staiga, vidur delnų plojimo, pasigirdo garsus moteriskės klyksmas. Nuo vienos isz pryszakinių kedžių pakilo

tula ponis ir suszuko:

— Dieve mano! jug tai mano brolis Allen's, kurį mes skaitėme už numirusį, eina drauge su kareiviais!

Kapo tyla įsivieszpatavo visoje saleje, o keletas ypatų teip gi patvirtino, kad pažinę tarp kareivių be pėdsako dingusį pirm kelių metų Alleną Mac-Cashill. Papraszius publikai, dar syki parodė tą fotografiją ir vėl daugumas pripažino kareivių tarpe prapuolusį Alleną.

Jo sesuo tuojau nuraszė kariszkaiai valdžiai į Washingtoną ir netrukus gavo žinią, jog tas žmogus 14 pėstininkų pulke yra tikrai Allen Mac-Cashill. Be to dar jai praneszė, kad brolis dar gyvas ir užsipelnė garbę, atsizymėjęs draszumu laike apgulimo Pekino.

Tas vyras pirm keletu metų slapta pametė namus isz priezasties nenusisekusios meilės, o vėliaus įstojo į kariumenę, kurią siuntė į Kinus.

Geležinkelis isz New Yorko į Petropilę. Amerikos kapitalistai turi užmanymą pratiesti geležinkelį teip, kad isz New Yorko galima būtų pasiekti Europą. Tam reikalui yra jau nusistūtas garsingas geografas Har. Winelt, idant isztirti tas vietas, per kurias turi eiti geležinkelis. Reiks tiesti nuo didesės Siberijos linijos szaką per Jakutsko gub., per Kainczatką iki Beringo susmaugai, kuri skiria ją nuo Alaskos (po Amerikos puse). Toji susmauga — tai didžiausia kliutis; tilto neverta daryti, nes smarkios audros ir ledai sugriautų jį; todėl turės kasti po žeme tunelį, prie kurio daug sunkenybių nebus, nes susmauga negili — tik 25 sieksniai. O nuo Beringo susmaugos jau ne teip sunku pratiesti geležinkelį iki Suv. Valstijų per Alaską ir Kanadą. Jei tas užmanymas įvyks, tai kelionė isz Amerikos į Europą jei ne atpig, tai bent palengvės.

Isz visur.

Didelis darbininkų straiakas Prancuzijoje nors neužsibaigė, bet darbininkai stojo atgal į darbą, o iszriszimas gincų bus užbaigtas Sausio mėn.

Austrijos parlamente yra pasiuntiniu aklas vokietis K. H. Wolf (lietuviszkai „vilkas“), kuris nuolat kelia visokius ermyderius ir net musztynes; jis, mat, su kryziokų partija nori, kad visame vieszpatautų vokieciai, kad tuotarpu Austrijoje jų yra tik maža dalis. Vieną sykį jis vieszai parlamente pavadino ministrų prezidentą, grovą Badeni, „lenkiszkų latru!“ Badeni pakvietė jį į dvikovą (duelių), bet Wolfui geriaus sekėsi ir jis perszovė Badeni'ui deszinę ranką. Kitą sykį jis įžeidė czeckų pasiuntinį Horicz'ą ir pakviestas į dvikovą, perskriodė Horicz'ui petį. Dabar tas pats Wolf muszėsi su prof. Seidl'iu. Tokiam kryziokui priderėtų pesztis po karziamas su girtais vokiszkais oficeriais, o ne sėdėti parlamente.

Kijevo universiteto studentai, susirinkę 11 spalinio sziu metų, isz naujo pakėlė protestą priesz tautos apszvietimo ministeriją. Jie padavė tris punktus: 1) kad nepriima atgal iszvarytų „prasikaltusių“ studentų; 2) kad nepaveilyja mokintis universitetuos zydam; 3) kad valdzia nepaniekino, bet užtvirtino buvusių ministrų Delianovo ir Boholievovo padavadyjimimus. Galima laukti greitam laikui naujų ermyderių Rusijoje.

Varszavoje užmuszė tulą darbininką St. Oraczewski, kurs per trejus metus yra iszdavęs policijai ir zandarams 50 darbininkų, prigulinczių pries socialistiszkų partiją. Kas užmuszė tą niekadėją-sznipuką, policija negali susekti.

ZEMIU DULKĖS.

APYSAKA,
lenkiškai parašyta M. Radzeczyūtės.

(Tąsa.)

— Ar ir mes paimsime? — užklausė Švedų Jurgis.

— Ir mes, nes mes, galbut, esame to ne užaugos vaikų-vaikai — patvirtino, švelniai nusišypsojęs, Rupinas.

— Kur gi ne! valdysime kranklius ant kartuvių, arba kirmėles kapuose! — atsiliepė pasityčiodamas sunieręs Kristupas.

— Gėdintumeis teip kalbėti! — persergėjo jį Roziukė.

Dėbtelėjo ant jos iš paniurų.

— O tu man su gėda per akis nebrauk, paikše! — sumurmėjo.

— Tu tai labai išmintingas! — sušuko Magdūkė.

— Nuo tavęs smegenų nepirkau!

— O tav rodosi, kad parduočiau? Jug nežinotum ką su jais veikti.

— Kad ateis laikas, tai parodysiu!

— Geriaus imkite derėti bučkius, o ne protą! — nusijuokė Raulas.

— Aš neduosiu, nes jau visus nupirkau, — užgynė juokais Šliugury.

Pradėjo ginčytis, juokauti, vaikytis, kiti teip gi sujudo ir išsiblaivė.

Tuotarpu sugirgzdėjo vartai ir pasirodė ant kiemo retas svečias, senis Švedas. Buvo mažo ugio, bet gysluotas, su plačiais, galingais pečiais ir išgeltęs ant veido. Dėvėjo visada senovišką sermėgą, ant krutinės turėjo užikabinę daug škaplierių ir kukinį razančių. Buvo plikas, apsisuktęs ir per tai panėšėjo į bažnyčios tarną. Išveisdis, vienog, melavo, nes Švedas ir bažnyčioje ir namieje budavo retai kada. Ukę pavedė dviem savo sunum, o pats važnyčiojo. Turėjo du arkliu ir kripes, aplinkui gerai pažįstamas. Važinėjo parveži alaus ir degtinės Butkui, geležies ir druskos dvarui, samdėsi į pristatytojus smulkių siuntinių; beveik kiaurus metus sėdėdavo ant vežimo, nesibijodamas nė tolio, nė žiemos, nė nakties... Nešnekus, niekad nesijuokdavo, bet umai perimdavo viską, atlikdavo, o visi laikė jį už tokį teisų, kad įduodavo jam didelius pinigus, siuntinėdavo jį su visokiais reikalais. Kaime jį didelė garbėje laikė; tai gi, kaip tik išuetyčių pasirodė ant Kareivių kiemo, šeimininkas su sunumis išėjo pasitikti, ir nors nebuvo jiems giminė, vienog, sveikinosi, kaip su ponu. Jis mielai įėjo į vidų pasišnekėti, o eidamas pro darželio tvorą, pamatė Rupiną ir pasveikino. Daugiaus nieko nesakė ir toliaus atsakinėjo Kareiviams ant

klausymų, kur važinėjo, bet šventameistris tuo jau atsistojo, pakilo ir Roziukė.

— Reikia eiti! — pasakė patylomis.

— Eiva! — atrėmė teippat.

Padavė jam lasdas ir pasinaudoję, kad jaunimas apstoje Giedraitį, abudu išsprudo ant kelio.

— Pasilik, Roziukė! rengiasi šokti! — kalbėjo Rupinas.

— Ar tai man šokiai rupi? Ne dėlto manę apšvietėte, idant į kitas bučiau panaši...

— Apšvicčiau tavę, bet ne dėl to, idant nueitum ant niekų. Šventas tarnavimas turi savo tiesas, o jauni metai savo. Laikas tekėti.

— Butelyje stovi mano staklės. Ne nuo šokių manę paims, tik nuo darbo. Nemėgstu siausti.

— Švedas neduos tavęs niekam, augina tik sunui!

— Ne Švedo, tik mano valia bus! — atrėmė stačiai.

— Norėčiau, dar gyvendamas ant svieto, pamatyti tavę laimingą ir ramią! Į tavo vyro namus nuvilktų manę lasdos, o suraminčiau ir akis ir dvasią...

Norint šypsojos, vienog, jo balse skambėjo gailestis.

— Kam čia minėti myrį? dar ne laikas jums mirti!

— Giltinė į dantis neziuri! — atrėmė ramiai.

Jiems išėjus, sugriežė Kareiviuose smuikas ir sušuko linksmi balsai. Dabar tik ištikrųjų pradėjo linksmintis, o linksmijis ilgai — be jų!...

IX.

Žygis nakčia.

Bubiuose jau užbaigė rentinius.

Vieną vakarą grįžo nuo darbo į kaimą Raulas su Kristupu, nėsdamasi ant pečių kirvi. Nekantriai žiurėdamas ant darbo lėtumo, pradėjo imtis prie pagelbos Juodžiui ir mokinosi, neva juokavodamas, tašyti. Senis tėvas ateidavo tankiai ir, girdamas jį, rodydavo yvairius tašymo budus.

Laiškai iš Štetino ėjo vis tankiaus ir neatleidami šaukė jį atgal.

Jau du mėnesiu sukako, jau pasibaigė rugpiūtė, o jį laikė Kareiviskeje tie pradėti namai ir duotas tėvui prizadėjimas. Tai gi ant to susitrukdyto skundėsi dabar Kristupui.

— Gausiu, gausiu nuo p. Matschke's, — sakė neramiai trindamas plaukus. — Paleido ant sąvaitės, dviejų, o aš mėnesius gausiuoju.

— Prisiponausi dar ik soties!

— Teisybė, bet ir sužiedotinė išsiilgo manęs!

— Ir tu tiki į moteriškės budą? Suramįs

ją bile koks vyburys!...

— Tu visas lygini su Magduke.

— Visos jos tokios!

— Ar siūsi piršlį į Švedus?

— Siūsiu.

— O Šliugurys?

— Svedas turi ją duoti man.

— Ar teip ją labai myli?

— Noriu turėti. Tyčiojosi ji iš manęs gana, atlygsiu jai už viską!

— Ypatingas tavo budas! Tik jos nemuši, kada bus pačia.

Kristupas neatsakė nieko, vienog, buvo matyt, kad tuni piktos mislys po kieta užsikirtusia kaukole.

Buvo vėlus ir gražus vakaras. Už pilkalmio liko tik atmintis saulės keliuose raudonuose brukšniuose. Raulas pasidairė po blaivų dangų.

— Ryt bus giedra diena. Anksti išlindo mėnulis. Kad ir mažas, o toks aiškus! — užtėmyjo.

— Jau turime trijų vakarų jauną! — atremė Juodis.

Prisiartino prie jo grinčios.

— Ar užėisi? — pasiulė.

— Mielai.

Įėjo į tuščią vidų.

— Ar Rožiukės nėra? — užklausė Raulas, dairydamasis po kampus.

— Nėra! — sumurmėjo Kristupas. — Nu- nešė į miestelį verpalus dažyti. Tuojau sugrįš.

Atsėdo. Balta merginos katė atėjo pas Kareivį ir susirangė ant jo kelių. Juodis sukisė pirštus į plaukus ir pasirėmęs žiūrėjo į žemę. Šnekučiavo valandėlę apie šį, apie tą. Raulas matomai laukė sugrįžtant Rožiukės, vienog, visai sutemo, o jos dar nebuvo. Ant galo, pakilo ir atsisveikino.

— Vėlinasi tavo sesuo! — užtėmyjo už durų.

— Plynia jos negrėbs! — Gal ir miestelyje apsinakvoti.

Raulas dirstelėjo toli į kelią — buvo tuščias. Pamaži nuėjo namų link, paisydamas, kur šiądien pasilinksmis. Mėnulis stovėjo priešais labai aiškus.

— Trečioji jau no naktis, baisi naktis! — pamislyjo nusišypsojęs.

Išsiėmė laikrodėlį — rodė pusiau dešimtą. Už dviejų valandų galima ant pilkalmio pamatyti stebuklus, o bent-gi parodyti žmonėms, prisilaikantiems prietarų, į kokius niekus tiki. Labai užsimanė tą sužygiuoti.

Užėjo namon, pasiėmė savo revolverį ir, atsisakęs nuo vakarienės, nuėjo pas Butką.

Svetainėje snaudė kampe keletas nepažįs tamų pakeleivų. Šinkorius šneko su žmo-

nėmis apie bylas. Nebuvo, vienog, nė vieno draugo pasilinksminti.

Raulas liepė duot alaus ir su mylėtoja is bylų pradėjo ilgą šnektą apie visokius ginčus. Tokiu budu perėjo valanda. Vėl dirstelėjo ant laikrodėlio. Nedaug truko iki vidurnakčiui. Pakilo, užmokėjo už alų ir išėjo.

Išpradžių švilpavo patylomis, nežiūrėdamas kelio ir eidamas lysiomis ir vagomis tiesiog ant baisaus pilkalmio š-šelio, paskui nutilo ir sumažino žingsnius.

Nors buvo drąsus, vienog tas šiaučiaus la- vonas su nusuktu spraudu maišė jo mislis ir nesitraukė nuo jo, lyg slogutis. Žinoma, kad jį užmušė, bet kas?

• Sustojo griovyje, galbut toje pat vietoje, kur Bakutis rado Greičių. Nepasijutęs krup- telėjo. Buvo, vienog, tai žmogus, kuris nuo pu- siaukelio negrįžta — traukė toliaus, vis grioviu, jieškodamas patakiui sužėlusiam tankumyne aikštės ar takelio.

Buvo visai tylu. Štai išgirdo Raulas augš- čiaus savęs žmonių balsus. Staptelėjo ir, pakė- lęs akis, klausė. Šnekojo ant pilkalmio, tikrai keletas žmonių, suvisai ramiai ir, stebėtinai dalykas, — vienas balsas priminė jam Rožiukę.

— Po plynių! — pamislyjo; — prie dva- sių reikia eiti tiesiog, prie žmonių selinti. Pa- bandysime tiems šikšnosparniams žvilgtinti į akis.

Jau dabar nemislyjo apie užmuštą šiaučių, nė apie pasakas, jau nenorėjo rodyti savo drą- sos, o tik buvo sumagintas, žingeidus, troško išauškinti paslaptį.

Prigulė prie žemės, pamažėli ir atsargiai pradėjo kabintis ant stataus kalno, saugodama- sis, kad nepajudintų šukutės, kad nepakeltų mažiausio trukšmo. Slinko, lyg laukinė katė prie užtėmyto paukščio. Vis aiškiaus girdejo šnektą, o bent gi skambėjimą vieno balso, jam nepažįstamo. Pagalios prislinko prie amžino arzuolo, stovinčio ant lygumėles krašto. Tada, iškišęs atsargiai iš užkelmės galvą, žiūrėjo ir neišpasakytai stebėjosi.

Priešais savę matė keturis žmones — tris vyrus ir vieną moteriškę.

Raulas vertė akis vis labyn, klausė, sulai- kydamas kvapą.

Vienas vyriškis sėdėjo, o kiti stovėjo. Jis lyg davinėjo įsakymus, o tie, su atkreiptais į arzuolą pečiais, teip kad Raulas matė gerai tiktai sėdintįjį, klausė. Buvo jau žmogus seny- vas, su sernėga ir ilgais čebatais. Išrodė lyg kokis plikbajoris.

(Toliaus bus).

Londono anarchistai norėjo apvaikszuoti dieną iszskerdi- mo Chicagos anarchistų 11 lap- kriczio 1887 m. Bet policija iszvaikė jų susirinkimus ir už- draudė visiems saliuinkams duoti vietą jų susirinkimams.

Vokietijos valdžia iszleido ant skerdimo kiniečių 123, 500,000 markes (\$30,875,000), o turės dar iszleisti 1902m. 39, 500,000 mr. (\$9,875,000); vienos pensijos naszlėms ir nasz- laicziams Vokietija turi mokė- ti 491,000 markių (\$122,250).

Kas valanda anglai apturi naują gėdą. Daug juokų pridarė visam sviete toks atsitiki- mas. Burai sugavo sykį 14 ang- liszkių kareivių isz 13 uzarų pulko; burams reikėjo drabu- žių, tai jie, iszvilkę anglus, pa- leido juos pirmojo tėvo Ado- mo rubuose. Kitcheneris tuoj nusiuntė to paties pulko dalį „nubausti“ burus. Burai suėmė ir tuos, o, iszvilkę iki nuogam kunui, liepė grįžti pas savo pulkauninką. Nuo to sykio, 13 uzarų pulką praminė „Adami- tų“ pulku, dėlto kad vaiks- cziojo nuogi, kaip Adomas ro- juje.

Zokoninkai, kuriuos Pran- cuzija iszvarė isz savo žemės, mėtosi visur, jieszkodami sav naujų gužtų, kur galėtų perėti tamsybę. Daug jų buvo nusi- danginę į Belgiją, bet isz tų juos ant tų pėdų iszvijo. Tada jie susimetė ant salutės Jersey, kuri guli La Manche'o prota- koje ties Prancuzijos krantais, bet priguli Anglijai. Žmonės tų turi savo valdžią, kuri isz- leido įstatymą, kad zokonams nevalia tų buti; pavieniui zo- koninkai gali sav gyventi, bet niekad kruvoje.

Isz Varszavos raszo, kad Lenkioj žmonės vėl pradėjo muszti žydus; sako į 20 žydų nužudyta.

Arkivyskupas York, galva anglikonų bažnyčios Anglijoje, uždavė vieniems žmonėms „pakutos“ dieną iš tos priestasties, kad Anglija per mažai turi galybės, idant išsmaugti visus burus ir išnaikinti jų moteris ir vaikus; žmonės turi išsmelsti nuo Dievo daugias pajiegy lieti kraują.

Ispanijos sostapilėj Madride nėra tos dienos, kad neuždegtų bažnyčios. Turėjo tų dvasizskija baisiai dasiėti, kad žmonės, teip linkę į tikėjimą, kaip ispanai, pakeltų ranką prieš apmalonėtus dievnamius. Matyt, ir tų atsiliepia tokios skerdynės, kaip 3 lapkričio 1901 m. Philadelphiaj. Teip pat dedasi Barcelonoje, Corunnoje, Carthagenoj ir kitur.

Prancuzizskas laikrasztis „Eleveur“ paduoda žinias, kiek priveža į Paryžių per metus visokios pauksztienos ir žvėrienos tik iš paczios Prancuzijos: 1,500,000 vyturių (vieversių), 14,000 bekasų, 277,000 griezlių, 14,000 stirnų ir briedžių, 138,000 fazanų, 230,000 szejp yvairių paukszczių, 190,000 zuikių, 630,000 kurapakų ir t.t. Be to dar priveža daugybę to gero iš Vokietijos, Austrijos, Italijos, Hollandijos, Anglijos, Rusijos ir Noi vegijos. Ta mūsų dienų Sodoma viską praryja.

Popiezius iszleidžia ant savo pragyvenimo ir užlaikymo savo namų po pusantro milijono dolerių.

Belgijoje, Brukselės mieste, seimas svarstė klausymą apie įvedimą visuotino balsavimo. Kada ministrai tą užmanymą atmetė, socialistų partija pakėlė karsztą protestą ir isz to vos neiszėjo musztynės. Socialistai grasina, kad jeigu valdžia nedaleisianti apsvarstyti ir pabaigti tą klausymą, tai jie visokiais budais kliudysią seimo

susirinkimus ir neduosią apsvarstyti nėjokio reikalo. Apkvaitusi valdžia spiriasi prieš žmones, kada jai pacziai artigalas.

Berlyno universitete mokinas 126 amerikietziai ir 52 amerikietės, kurių amzius siekia 23 m., o nepereina 32 metų.

Ties miestu Erzerum, už Kaukazo, buvo sziomis dienomis smarkus žemės drebėjimas; sugriuvo daug triobų, o žmonių žuvo 130; dabar žmonės bėga isz tų į kitas vietas.

Daug raszo apie popiezius nesveikatą, bet tame nesą teisybės; nors popiezius turi jau 92 ir pusę metų amžiaus, bet dar gana drutai laikosi.

Rusijoje sziuosmet užderėjo 300,610,000 pudų kvieczių ir 1,152,212,000 pudų rugių; beveik trezioje gubernijų dalyje neužderėjo nė pusė paprastos derlės.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Juozo Prankevyciaus, kurs pirma gyveno Minersville, Pa. Praszau jo paties ar pažistanczių jį duoti man žinią ant szio adreso:

Vincent Želvis,
107 Penn str.
Baltimore, Md.

Magdalena Norkaicziutė pajieszko savo pusbrolio Baltraus Laburdo, paeinanczio isz Suvalkų gub., Vilkaviszkie pav. ir valcziaus kaimo Mazuczių; 10 metų kaip Amerikoje. Jis pats ar kas jį pažista, teiksis duoti žinią ant szio adreso:

B. Mareziukaitis,
53 Gray str.
Silvertown London, England.

W. Matuseviczius.

Uzdėjan krantuvę visokių tavorų kaip ant tai: marezkintų, kalnierių naktisų, petnesų, visokių ekrybėlių, pagal madą overkotų marszlinių ir dar kitokių dalgų. Teipogi laikau ir kraucziuzką szapą, elvui drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai jeigu einat pas žydą, geriaus eikit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Perskaitęs atmink!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmnoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztorinukų visados reikalaukit Kazuno Trajanos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorinuką mano Trajanos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per pacztą į trumpą laiką.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine arba panaszioms ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalzins ligą, bet ir praszalins į trumpą laiką. Kasztuoja \$1.00 su prisiuntimu per pacztą \$1.25 ir bus gr it prisiusta *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatų bonkatės vaistų ir tableš Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjimą greit apstabo. su prisiuntimu per pacztą kasztuoja tik 75 ct.

Luk's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra iszbandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz ilgo sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakantį laiką. jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpą laiką per pacztą. Adresuok:

L. M. KAZUNAS aptiekorius,
107 S. Main st. Shenandoah, Pa.

Kas prisius 25 ct. paczto markėmis ant žemiaus padėto adreso gaus puikų tautiszką Paveikslą, tai yra D. L. K. Keistutį su Byruta. Adresuokit teip

V. Kudarauckas,
Bx 234 Lawrence, Mass.

Juozas B. Dainis

107 Hill Side & Northampton st.
WILKES-BARRE, PA.

Uzsidedo naują Salooną, kur galima iszsigerti skanaus alaus ir užsi-ruktyti kvepentį cigarą.

NEIKITE PAS SVETIMĄ
bet pas

V. SAVA

13 Canal Street,
WILKES-BARRE, PA.
Degtinė ir Alus kvieczia lietuvius.

Priegtam nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir parduodu laivakortes ant greicziuzių laivų.

Naujausios knygos.

Smertis. Daktaro pasakojimas. Parasze Szventmikiš. Puslapių 32. Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.

Dvasiszki apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasizskus skaitymus — turės ką pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.

Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siust ir į tėvynę per cenzurą. I usl 81, prekė 20c

Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.

Lietuviszka Krestomatija, paraszyta p. E. Volterio. 1,40

Juszkos žodynas. 2,00

Geologija, (su paveikslais) paraszyta A. Geikie. 30c.

Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.

Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.

Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.

Mūsų dieles (szundaktariai, szundvokacziai, svetimtaczia, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.

Pasidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszvarė isz savo szalies) 10c.

Baudziava Lietuvoje 15c.

Balsas Darbininkų 15c.

Krantuvė Forniczių.

Cztonai gausite pigiausiai visokius namintus rakandus, kaip tai lovas, komodas, kreses ir t. t. Kiekvienas syki pas mus pirke, atelna ir kita syki susikalbėti galima visaip.

A. FAINBERG,

56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS

Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę.

Teipogj senus ant naujų perdirba.

Visi pas savo Tautietį.

Naujas Saliunas.

Sugrįžęs isz Pilipinų užsidejau naują saliuną, kur galima iszsigerti skanių gėrymų ir parukyt puikių cigarų. Mateuszas Vosylius

110 South Ganesity str.

Waukegan, Ill.

Parsiduoda lotai ant pigių iszlygų, South Wilkes-Barre, prekė nuo 200 iki 800 mokant po \$500 ant mėn., dasizinokit pas J. J. Pauksztį.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame išdirba skaniausią, geriausią ir sveikiausią ALŲ ELIŲ ir PORTERŲ

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J
PETER BREIDT

Locninikas.

Temykite motinos.

Po 25 metų tyrinėjimo ir praktikavimo spitolose ir šeimynose. Asz persiliudijau koku budu gelbėti publiką. Asz turėjau tukstanczius persiliudijimų, kaip baudavonė mano naujo budo gydymo kroniszkų ligų, ir specialiszkai moterių ir vaikų. Nėra szitoje szalije ir svetimos szaliose, kurs virszytų mano budą gydymo. Galite apsznekėti savo locnoje kalboje arba apraszyti norus ar reikalavimus. Pribuk asabiszkai jei nemoki raszyti savo kalboje, jei galima akzaminas dovanai. Įdėk už 2c. markę dėl utsakymo.

M. E. JACKSON, M. D.

P. O. Box 492

Office 246 Indiana Ave.
HAMMOND, IND.

HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szį bei tą dasizinti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

Sergekis

rudeninio perszalimo ir kosulio.

Jei tēmysi gerai, tai persliudysidzi kad yra geriausias pagelbetojas.

Severos Balsamas del plauczių.

Jyra užtikrintas vaistas nuo kosulio perszalimo ir plauczių sustiprinimp. Permaino nusiminimp ir užsidegimā ir sustiprina organizmā. Prekė 25 ir 50c.

SEVEROS

St. Gothardo Aliejus,

geriausia gyduolė nuo nusidegnimo, entinimo, reumatizmo ir t. t. Visi pagiria jo vertybę. Prekė 50 ct.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

Žmijeczni'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei vertę tavo pinigų ir palengvinimā ant:

- Romatizmo,
- Skausma Galvos,
- Skausma strėnu,
- Skausmā kaulų,
- Skausmā sprando,
- Ir Traukulio

Tai nueikite in sztorā, pas savo tautietį ir pareikite lauk ZMIJEZNIKO kuris yra padirbtas aptiekoje dēdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau koznamę kartę.

Jeigu sergi ant:

- Vidurių, Kepenų,
- arba Kraujo.

Gerš EGIUTERRO No 1. prigelbės koznamę kartę. Dnodu parankā iszgydymo drugio, priepuolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykite toslos kę Aptiekorius Groblevskio endaro. Yra tai sudirbtā isz visokių angalų ir szaknių lez devynerių dalykų sudėtos isz 27. (kaip tai sako euk po 27) ant sviesto geresnės Trajankos nesiranda

Aptiekorius Dēdė Groblevskis jau dėl kožno žinomas, yra vėnas geriausiasu Aptiekorium tarp mūsų tautos czional Amerikoje. Taipogi yra dėl kožno žinomas, jog vienas geriausias aptiekorius žino ir ženklinā daugiau kaip 10 daktarų, nežina neželbėj susirgusios žmonių. Dėlto jeigu kada jus Dievas teiktūi dalipetēt kokia liga, tai tuojaus nusiduokite ani rodos pas jįji.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

HOTELIS W. SUCKAUS

Galima gaut pas jį visokios arielkos, vyno, skanaus aluczio, kvepenczių cigarų.

Teiposgi užlaiko dėl pakelevingų ir szieip žmonių nakvynę ir valgius inlaikā, teipogi užkandį koznamę laike.

Fanai dėl atvėsimo laike vasaros karszczio. Intaisymai ko puikiais.

Nepamirszkite atsilankyti o busite užganėdinti visame.

Vincas Suckus

98 Northampton Street
WILKES-BARRE, PA.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year: four months, \$1. Sold by all newsdealers. MUNN & Co. 361 Broadway, New York

NTOSKALTYKAI
Kapitalistai sako: kad kę darbininkai užmano ir veikia, tai tas yra niekai.
Mus darbininkų kuopelė matydama jog mūsų sunkiai uždribti pinigai tenka pavieniams karcziaminkams. Taigi, užlejsime darbininkiszkę karcziamā, kur lietuviai po sunkaus darbo galės susiprini savo spēkas.
Keleiviai pribuvę isz kitų vietų gaus pas mus meilingā priėmimā ir prieteliszskā rodā.
Lietuviu Prekystes SALONAS.
785 Bank str. WATERBURY, CONN.

ZINGEIDU IR AKYVA DEL SVIETO.

Tikrai vlenatinė gydykla ant užszėdinimo plaukų ant praplikusių galvų, teipgi į trumpā laikā sulaikō plaukų slinkimā.

Geriansia dantų gyduole: mūsų gyduole nustabdo Dantų skaudėjimā į keles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Prekė tik 20c. Imant 6 bonkutes \$1.00. Siuncziam paeztu ir į svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose. Norint gauti visā rodā su informacije per laiszskā adresavokit sziteip: The J. M. BRUNDZA CO. Chemists Box 2361. New York. U. S. A.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA

Mes katik gavome szviežlų pavasarinų czeverykų vyriszky, moteriszky ir vaikų, visi yra Juni jos darbo, parduodame už visai pigę prekę. Teipogi czeverykus dirbame ir ant apstelevimo. Ateik ir pamėgink, o busi užganėdintas.

VIDURINIAI SKAUDEJIMAI.

Ar yra jusų viduriai skaudami? Ar turite galvos ir kepenų skaudėjimā, smirdantį atsikvėpimā ir vėją pilvę? Ar yra jusų apetitas blogas? Ar nejauciate sykiais teip juog gyvenimas nėra mielas? Saugokitės, neš szitie symptomai ženklina blogus vidurius. Kę jus nuo to darote? Ar laukiate kol patys isz savęs pasitaisys? Szitas meginimas yra blogas, nes užpavietrijimas ne yra juokai. Ar vartojate pavojingų arba ne kuriuos isz tų garsinamų patentavų vaistų? Pamislykite patys! Kaip gali kas užraszyti jums lekarstas nematęs jusų. Prietam daugelis garsinamų gyduolių yra padarytos ypatų kurrios vargiai kę žino apie tą lygā kuriā sako iszgydysę.

Kas jums yra reikalinga tai gero daktaro rodos; tokio daktaro kuris specialiszkai vidurinių ligų gydymu užsiima. Tokiu vienatiniai yra DAKTARAS LEONARD LANDES ir jo OFFICE 134 E. 24 Str. NEW YORK N. Y., yra kasdien matomas iszgydymas yvairiausių vidurinių ligų. Jo gydymas yra locnas iszradymas ir nē vienam nevalia imitavoti. Yra tai greitas ir tikras gydymas. Jei užtad sergate kokia liga, galite eiti pas jį su tikra vilezia jog jis jus iszgydys. Viena ypata kuriā DAKTARAS LANDES neseniai pydė raszo sziteip:

„Ant rytojaus po atsilankimo pas jumi, tas baisus skaudėjimas, kuris manę kankino per szeszis mėnesius visiszkai prasiszalino ir kasdien mano apetitas liko geresnis teip juog trumpame laike galėjau valgyti valgius katrie pirma butų man pridarę daug skaudėjimo Dabar mano viduriai yra visiszkai sveiki, dabar asz esmiu linksmas kaip niekad nebuvau. Jusų gydymas man per savo greitumā labai patiko“. Atsiszaukite szendien pas DAKTARĄ LANDES o rytoj jusite geriaus ir kožnā sekancziā dienā jusite lengviaus, kol visi organai bus geriausiam stovije; gislos pilnos kraujo, jusų veidas pilnas sveikatos. Atsiszaukite dabar. Jei negalite ateiti, raszykite savo kalboje. Jo roda yra už dykā kožnam ir visiems. Raszykite arba ateikite.

Joe Harrio HOTELIS

103 E, Main ir kampo Eno str.
Szaltas alus, skani arielka, cigarai pirmos klases. Teipogi užkandžiai dovanai kas vakares.
Jonas Drapiwskis Bartenderis.

